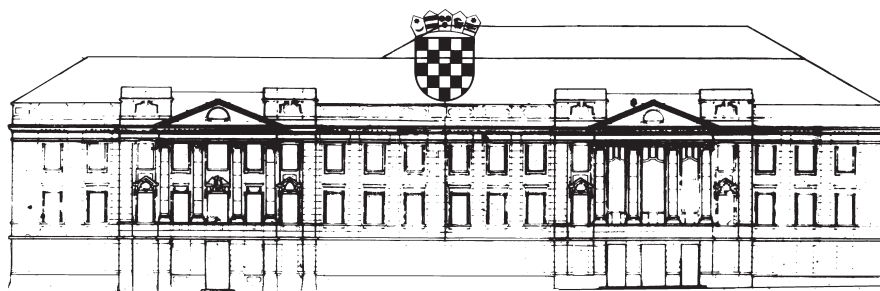

izvješća HRVATSKOGA SABORA

ISSN 1845-9404

GODINA XX.

BROJ 498

ZAGREB, 22. I. 2009.

7. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

**Državna potpora za
obrazovanje i izobrazbu**

SADRŽAJ

– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA KAZNENOG ZAKONA	3	HRVATSKE U MIROVNIM MISIJAMA UJEDINJENIH NARODA	24
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VLASNIŠTVU I DRUGIM STVARNIM PRAVIMA	5	– PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU PREDSEDNIKA I ČLANOVA ODBORA ZA DODJELU NAGRADE „FAUST VRANČIĆ“	25
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVNOJ POTPORI ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU	6	– GODIŠNJE IZVJEŠĆE O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2007.	26
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UDŽBENICIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU	8	– GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA ZA 2007. GODINU	27
– PRIJEDLOZI I KONAČNI PRIJEDLOZI ZAKONA O: TURISTIČKIM ZAJEDNICAMA I PROMICANJU HRVATSKOG TURIZMA; ČLANARINAMA U TURISTIČKIM ZAJEDNICAMA; BORAVIŠNOJ PRISTOJBI	11	– IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I UTROŠKU SREDSTAVA OSIGURANIH U DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2007. GODINU ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA	29
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O GOLF IGRALIŠTIMA	15	– IZVJEŠĆE O RADU I POSLOVANJU HRVATSKOG ZAVODA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE ZA 2007.	31
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O CARINSKOJ TARIFI	16	– IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I POSLOVANJA POLITIČKIH STRANAKA I NEZAVISNIH ZASTUPNIKA ZA 2007.	33
– PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSEBNOM POREZU NA DUHANSKE PROIZVODE	18	– IZVJEŠĆE O POSLOVANJU HRVATSKE AGENCIJE ZA MALO GOSPODARSTVO ZA 2007. GODINU	35
– KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU	19	– IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA HRT-A I PROVEDBI PROGRAMSKIH NAČELA I OBVEZA UTVRĐENIH ZAKONOM U PROGRAMIMA HR-A I HTV-A U RAZDOBLJU OD 3. RUJNA 2007. DO 14. LISTOPADA 2008. GODINE; IZVJEŠĆE RAVNATELJSTVA HRT-A O POSLOVANJU HRT-A ZA 2007. GODINU	36
– KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O OBAVLJANJU GOEDETSKE DJELATNOSTI	22	– IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE U RAZDOBLJU OD 1. STUDENOGA 2006. DO 31. PROSINCA 2007. GODINE	38
– PRIJEDLOG ZAKONA O VODAMA	23	– IZBORI, IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	40
– PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE			

PRIKAZ RADA:

– 7. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 19, 20, 21, 26, 27. I 28. STUDENOGA TE 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12. I 15. PROSINCA 2008.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA KAZNENOG ZAKONA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Predmetne izmjene i dopune sistematizirane su u četiri skupine, odnosno dijela: dio kojim se Kazneni zakon usklađuje s međunarodnim pravom, dio kojim se unapređuju normativne pretpostavke za učinkovitije suprotstavljanje organiziranom kriminalitetu, dio kojim se pojačava zaštita osjetljivih skupina kao što su djeca i dio kojim se otklanjaju nedorečenosti postojećeg zakonskog teksta. Rasprava je provedena 11. prosinca 2008.

O PRIJEDLOGU

U prikazu ovog zakonskog prijedloga poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja, ministra pravosuđa **Ivana Šimonovića**. Podsjetio je da je naš Kazneni zakon dopunjavao već više puta i da je svakako potreban suvremeniji Kazneni zakonik. Radna skupina za njegovu izradu bit će imenovana do kraja godine, a sada predložene izmjene Kaznenog zakona uključuju samo najžurnije i najjednostavnije sadržaje, naglasio je ministar.

Izmjene predviđene Prijedlogom mogu se sistematizirati u četiri skupine. U prvoj su skupini izmjene kojima se Kazneni zakon usklađuje s međunarodnim pravom i to kako konvencijskim pravom Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe tako i rele-

vantnim izvorima pravne stečevine Europske unije. U drugu skupinu ulaze izmjene kojima se stvaraju ili unapređuju normativne pretpostavke za učinkovitije kaznenopravno suprotstavljanje organiziranom kriminalitetu i korupciji. Trećom skupinom izmjenjena nastoji se osigurati pojačana zaštita posebno osjetljivih kategorija žrtava kao što su djeca i maloljetne osobe od najtežih pojava oblika teških kaznenih djela. U četvrtoj je skupini nekoliko izmjena kojima se otklanjaju neke nedorečenosti postojećeg zakonskog teksta ili ga se nomotehnički dotjeruje.

Usklađivanje Kaznenog zakona s međunarodnim pravom uglavnom se odnosi na terorizam, rekao je ministar. Najvažnija je izmjena članka 169. Kaznenog zakona radi usklađivanja s Okvirnom odlukom Vijeća EU o borbi protiv terorizma. Prijedlogom se članak 169. Kaznenog zakona mijenja u nazivu i sadržaju radi usklađivanja s definicijom terorizma iz članka 1. Okvirne odluke tako da se uklanja razlikovanje između terorizma i međunarodnog terorizma. Nadalje, uvedena su i nova kaznena djela javnog poticanja na terorizam, te novačenja i obuke za terorizam, radi usklađivanja s Konvencijom Vijeća Europe o sprečavanju terorizma.

Hrvatsko materijalno kazneno zakonodavstvo djelomično je uskla-

đeno s tekstom Konvencije za zaštitu financijskih interesa Europskih zajednica, ali potrebno je izvršiti dodatne korekcije zakonskog teksta radi potpunijeg usklađivanja, rekao je ministar.

Najvažnije promjene u Prijedlogu odnose se na jačanje instrumenata borbe protiv organiziranog kriminala i korupcije. Jedna od ključnih mjera za učinkovito suzbijanje organiziranog kriminala i korupcije jest oduzimanje protupravno stečene imovine. „Novi članak 82. KZ-a samo je srce antimafijaškog paketa”, naglasio je ministar i obrazložio predloženu odredbu.

Kazneni zakon polazi od načela da nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom. Ta korist oduzima se sudskom odlukom kojom se utvrđuje da je kazneno djelo počinjeno, ali ako se radi o djelu iz nadležnosti USKOK-a, dakle djelu vezanom uz organizirani kriminal i korupciju, pretpostavlja se da je ukupna imovina počinitelja stečena kaznenim djelom i oduzima se osim ako počinitelj ne učini vjerojatnim da je njeno porijeklo zakonito, stoji u predloženim izmjenama KZ-a. „Kako bi se izbjeglo da opljačkana imovina ne bude skrivena njezinim prenošenjem na druge osobe, predviđa se da se ona oduzima i kada se po kojem pravnom osnovu nalazi kod počiniteljevog

bračnog ili izvanbračnog partnera, te drugih rođaka”, rekao je ministar.

Dodan je novi kvalificirani oblik kaznenog djela trgovanja ljudima i ropstvo, kada ga je počinila službena osoba, a inkriminira se i trgovanje djetom zbog nezakonitog posvojenja.

„Pranje novca” kao kazneno djelo

Kazneno djelo prikrivanja protuzakonito dobivenog novca iz članka 279. Kaznenog zakona izmijenjeno je u nazivu u pranje novca po uzoru na poredbeno pravo i dopunjeno je u sadržaju, na način da se objekt radnje koji je dosad bio novac, proširuje i na predmete, prava i imovinsku korist za koju počinitelj zna da je pribavljena kaznenim djelom.

Ministar se osvrnuo na prijedloge vezane uz unapređenje zaštite djece i maloljetnika od seksualnog zlostavljanja. Prema sadašnjim rješenjima, ustanove koje se bave odgojem, obrazovanjem, njegovom i skrbi o djeci i maloljetnim osobama, pri zapošljavanju novih djelatnika ne mogu dobiti uvid u kaznenu evidenciju je li kandidat ranije osuđivan za kaznena djela protiv spolne slobode i ćudoređa. Sukladno prijedlogu izmjena, takvi podaci iz kaznene evidencije dali bi se na uvid pod uvjetom da se radi o tim kaznenim djelima, da je podnesen obrazložen i opravdan zahtjev i da za navedena djela još nije nastupila rehabilitacija.

Ministar je zaključio da su sve predložene izmjene, uz izmjene Zakona o kaznenom postupku, Zakona o policijskim ovlastima i Zakona o sudovima dio najavljenog paketa tzv. antimafijaških zakona.

RADNA TIJELA

Članovi **Odbora za pravosuđe** te **Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost**, jednoglasno predlažu Hrvatskom saboru donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona. Odbor za pra-

vosuđe uložio je jedan amandman na Konačni prijedlog kojim se pravno uređuje izričaj.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje Zakona i ne protivi se prijedlogu da se Zakon donese po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga Odbor podnosi nekoliko amandmana kojima se pravno i nomotehnički uređuje izričaj. **Odbor za europske integracije** utvrdio je da je Konačni prijedlog usklađen s pravnom stečevinom EU te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

AMANDMAN VLADE RH

Vlada RH, nakon završene rasprave, uložila je amandman na tekst Konačnog prijedloga zakona i to na članak 2. kojim se mijenja članak 82. stavak 3. i glasi: „Imovinska korist iz stavka 2. ovog članka oduzet će se i kada se učini vjerojatnim da je po bilo kojem pravnom temelju kod počiniteljevog bračnog ili izvanbračnog druga, rođaka u uspravnoj lozi, rođaka u pobočnoj lozi do trećeg stupnja zaključno te srodnika po tazbini do drugog stupnja zaključno i posvojenika i posvojitelja”.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi ministra **Ivana Šimonovića**, otpočela je rasprava po klubovima zastupnika. U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorila je **Ingrid Antičević-Marinović**. Klub podržava donošenje Zakona, odnosno izmjenu Kaznenog zakona. Ipak, upozoravaju na institut bankarske tajne koja je „glavna zaštitnica perača novca”, pa realno postoji opasnost da ne zaživi članak 82. kojim nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom.

Napominju da često procesi koji se pokreću iz državnog odvjetništva ne doživljavaju adekvatan sudski epilog, jer se namjerno čeka nastupanje zastare. Antičević naglašava da se

kazneno-pravna oštrica treba usmjeriti na prave počinitelje, jer su „nažalost oni ponovno ostali izvan obuhvata i zanimanja vlasti, dapače, postali su ugledna gospoda i to su danas veliki biznismeni koje nitko ne dira”.

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Vladimir Šeks**. Klub će podržati donošenje Zakona. Šeks je rekao da je ovo samo djelomična, tzv. mini reforma kaznenog zakonodavstva. Ona u najvećoj mjeri znači usklađivanje kaznenog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i međunarodnim pravom, konvencijskim pravom UN-a i Vijeća Europe, a „ključna i središnja točka su izmjenne predložene radi učinkovitijeg suzbijanja organiziranog kriminaliteta i korupcije”.

Rekao je da je opći zahtjev cijele hrvatske javnosti, svih političkih stranaka, hrvatske Vlade i Hrvatske demokratske zajednice upravo taj da se „instalira instrument i oruđe koje će najdjelotvornije i najbrže udariti u srce organiziranoga kriminala i korupcije, a to je donošenje zakonskih odredbi kojima će se oduzimati protuzakonito stečena imovina, korist i svi dobici koje počinitelji kaznenih djela iz područja USKOK-a ostvaruju svojim kriminalnim aktivnostima”.

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je **Zlatko Horvat**. Napomenuo je da se radi o tekstualno ne prevelikim, ali po svom sadržaju i po značaju vrlo važnim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona koje će Klub zastupnika HNS-a podržati.

„Ovime se Hrvatska uključuje u krug država koje se mogu i moraju učinkovitije suprotstaviti međunarodnom terorizmu i organiziranom kriminalu”.

Jača kaznenopravno suprotstavljanje kriminalu

U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorila je **Marijana Petir**. Klub će podržati Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog

zakona, kao i sve druge najavljene mjere kroz paket antimafijaških zakona, rekla je Petir. „Sigurno je da su ovi zakoni izuzetno važni, oni su očekivani kako od nas zastupnika, tako isto i od hrvatske javnosti, jer donose mjere koje su nužne kako bi se korupcija i kriminal u Hrvatskoj sveli na najmanju moguću mjeru”, istaknula je zastupnica.

Klub smatra izuzetno važnim što se kroz predložene izmjene jača kaznenopravno suprotstavljanje kriminalu, ali i zaštita djece i maloljetnih osoba od različitih oblika zlostavljanja.

U pojedinačnoj raspravi govorili su: **Dragutin Lesar (nezavisni)** koji

je rekao da će podržati Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, **Ivo Josipović (SDP)**, **Ana Lovrin (HDZ)** i **Željko Jovanović (SDP)**.

Nakon što je rasprava zaključena, Vlada RH uložila je amandman (prethodno prikazan). Zastupnici su većinom glasova prihvatili da se o njemu provede rasprava. Ministar **Ivan Šimonović** rekao je da je na Prijedlog izmjena i dopuna Kaznenog zakona uloženo nekoliko amandmana i da ih Vlada RH sve prihvaća, jer su korisni s aspekta nomotehničke dorade teksta. Ipak, primijetio je da nije formalno uloženo amandman kojim bi se

omogućilo šire i učinkovitije oduzimanje mafijaške imovine, iako je o tome raspravljano, pa je predlagatelj sve korisne sugestije ugradio u vlastiti amandman kojim se mijenja članak 82. stavak 3. Zastupnici su bez rasprave, jednoglasno, sa 116 glasova „za”, prihvatili amandman Vlade RH koji postaje sastavni dio teksta Konačnog prijedloga.

Zastupnici su većinom glasova, sa 112 glasova „za” i 1 „suzdržanim” prihvatili Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona na 7. sjednici Hrvatskoga sabora, 15. prosinca 2008. godine.

S.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VLASNIŠTVU I DRUGIM STVARNIM PRAVIMA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Zaštititi javno dobro

Nakon kraće rasprave, na sjednici 4. prosinca, Hrvatski je sabor, sukladno preuzetoj obvezi iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, hitnim postupkom izmijenio Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. Kako je uvodno obrazložio predstavnik predlagatelja, osnovna je svrha najnovijih izmjena izjednačavanje stranih državljana i pravnih osoba s domaćima u stjecanju prava vlasništva nad nekretninama (s izuzetkom poljoprivrednog zemljišta i nekretnina u zaštićenim područjima).

O PRIJEDLOGU

S predloženim izmjenama zastupnike je upoznao **Dražen Bošnjaković**, državni tajnik u Ministarstvu pravosuđa. Podsjetio je na činjenicu da je 29. studenoga 2001. Republika Hrvatska sklopila s Europskom zajednicom i državama članicama Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju

vanju koji je stupio na snagu 1. veljače 2005. Potpisavši taj dokument naša država se obvezala da će u roku četiri godine od njegova stupanja na snagu državljanima članica EU dopustiti stjecanje vlasništva nad nekretninama pod istim uvjetima kao i hrvatskim državljanima (osim poljoprivrednog zemljišta i zaštićenih dijelova prirode). Dosad su za strance vrijedila neka ograničavajuća pravila, poput uzajamnosti, a morali su pribaviti i suglasnost resornog ministra).

Zakonom se uređuju i pravni odnosi u slučajevima kad strana osoba ne može nasljeđivanjem steći vlasništvo nekretnine na isključenom području. Vlasnikom tih nekretnina postaje država koja je spomenutoj osobi dužna isplatiti naknadu prema propisima o izvlaštenju.

Predloženim izmjenama u nacionalno zakonodavstvo se, među ostalim, ugrađuju načela i pravila EU s područja telekomunikacija, a Zakon

o vlasništvu se i terminološki usklađuje sa Zakonom o elektroničkim telekomunikacijama, te s noveliranim Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

RADNA TIJELA

U okviru pripreme rasprave predloženi Zakon razmotrila su i nadležna radna tijela. Članovi matičnog **Odbora za pravosuđe** jednoglasno su podržali njegovo donošenje. Sugerirali su Saboru da amandmanom korigira članak 7. kojim se uređuje konvalidacija, tj. naknadno osnaženje pravnih poslova koje su sklopile osobe iz država članica EU do stupanja na snagu Zakona. **Odbor za zakonodavstvo** ocijenio je da postoje posebno opravdani razlozi za povratno djelovanje Zakona te uložio 4 amandmana pravno-tehničke naravi na tekst Konačnog prijedloga zakona. **Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav** je također uložio

dva nomotehnička amandmana na ponuđeni zakonski tekst, dok su ga **Odbor za prostorno uređenje i graditeljstvo** i **Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu** poduprli bez primjedbi.

Odbor za europske integracije utvrdio je da je Konačni prijedlog zakona usklađen s pravnom stečevinom Europske unije te s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Ivo Grbić je izvijestio da **Klub zastupnika HDZ-a** podržava donošenje Zakona, budući da na taj način Republika Hrvatska ispunjava obvezu preuzetu potpisanim Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. U nastavku se osvrnuo i na osnovna pitanja koja se njime uređuju.

Vlasništvo se ne može zaštititi ni najrestriktivnijom normom, nego ekonomskim snaženjem vlastitih građana, napomenula je **Ingrid Antičević-Marinović**, u ime **Kluba zastupnika SDP-a**. Budući da su prosječni građani Republike Hrvatske u tom pogledu u neravnopravnom položaju s građanima zemalja EU treba pronaći način da ih se zaštiti, odnosno da se zaštiti imovina koja je javno dobro (to je pitanje od nacionalnog interesa za Republiku Hrvat-

sku). Prijedlog zakona o vodama i o vodnom dobru koji je u saborskoj proceduri u izričitoj je suprotnosti s postojećima Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, pa i s predloženim izmjenama, upozorava zastupnica. Iz obrazloženja predlagatelja moglo bi se zaključiti da se i šume i šumsko zemljište izuzimaju od prodaje i druge vrste prometa, ali ako to nije izričito navedeno u zakonu nećemo ih uspjeti zaštititi. A to možemo učiniti bez da ikoga diskriminiramo, na način da i našim građanima zabranimo da kupuju šume. Ne smije se dogoditi ni da Zakon o poljoprivrednom zemljištu ili Zakon o golf igralištima derogiraju temeljne odredbe Zakona o vlasništvu, napomenula je na kraju.

U pojedinačnoj raspravi je sudjelovao samo **Luka Denona (SDP)**.

U završnom osvrtu **Dražen Bošnjaković** je ponovio da se predloženim zapravo provodi Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji je stupio na snagu 2005. godine. Naime, Hrvatska se obvezala da će od 1. veljače 2009. državljanima članica EU dopustiti stjecanje nekretnina pod istim uvjetima kao i hrvatskim državljanima (osim poljoprivrednog zemljišta i zaštićenih dijelova prirode). Iako šume nisu unesene u dodatni sporazum kao izuzeto područje,

bojazni zastupnika nisu realne, tvrdi **Bošnjaković**. Naime, oko 80 posto šumskih površina u vlasništvu je države, koja ima pravo prvokupa i na preostalom dijelu.

Potom se javio za riječ **Vladimir Šeks**, predsjednik Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Napomenuo je da će Nacionalni odbor za praćenje pregovora s Europskom unijom razmotriti problem o kojem je riječ, a pregovarački tim Vlade RH otvorit će to pitanje u okviru rasprave o utvrđivanju pregovaračkih pozicija. Stav je Odbora da predložene zakonske izmjene treba prihvatiti, jer bi se u protivnom izravno primjenjivao Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (međunarodni ugovori su po snazi iznad zakona).

U nastavku sjednice, 5. prosinca, glasovalo se o predloženom Zakonu. Državni tajnik **Dražen Bošnjaković** je prethodno izvijestio zastupnike da je predlagatelj uvažio sve amandmanske zahtjeve radnih tijela (amandman Odbora za zakonodavstvo na članak 2. samo djelomično) koji su postali sastavnim dijelom Konačnog prijedloga zakona.

Novelirani Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima donesen je većinom zastupničkih glasova (93 „za”, 8 „protiv” i 1 „suzdržan”).

M.Ko.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVNOJ POTPORI ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Potpore u realne okvire

Odredbe postojećeg Zakona usklađuju se s odredbama Zakona o porezu na dohodak propisivanjem najvišeg mogućeg iznosa potpore koju po naučniku mogu ostvariti poduzetnici u čijim se radionicama i pogonima izvodi naukovane. Također, za fizičke osobe koje

obavljaju gospodarsku djelatnost određuje se da se pri izračunu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu umanjuje „dohodak od samostalne djelatnosti”, a ne „osnovica za obračun poreza na dohodak”, kako je propisano odredbama postojećeg Zakona.

O PRIJEDLOGU

U prikazu Prijedloga poslužili smo se uvodnim izlaganjem predstavnika predlagatelja, državne tajnice u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, **Tajane Kesić-Šapić**. Podsjetila je da je Hrvatski sabor Zakon

o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu donio u listopadu 2007. godine, a tim zakonom propisuju se financijske potpore kao porezne olakšice poduzetnicima koji na obrazovanje i izobrazbu upućuju svoje radnike te poduzetnicima u čijim se pogonima i radionicama izvodi naukovanje za obrtnička zanimanja.

Zakonom je određeno da se pri izračunu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu osnovica poreza na dobit i dohodak umanjuje za propisani postotak opravdanih troškova nastalih u vezi s obrazovanjem i izobrazbom. Međutim, kako se prema Zakonu o porezu na dohodak ukupna godišnja osnovica poreza na dohodak utvrđuje temeljem dohotka kojeg fizičke osobe mogu ostvariti iz dohotka od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala, osiguranja i drugog dohotka, a namjera predlagatelja zakona bila je osiguranje porezne olakšice za obrazovanje i izobrazbu radnika poreznim obveznicima koji dohodak ostvaruju samo od samostalne djelatnosti, to je postojeći Zakon o državnoj potpori potrebno uskladiti s odredbama Zakona o porezu na dohodak.

Uskladba sa Zakonom o porezu na dohodak

Navedeno znači da se kao osnovica za obračun potpore za obrazovanje i izobrazbu fizičkim osobama koje obavljaju gospodarsku djelatnost treba odrediti dohodak od samostalne djelatnosti, a ne osnovica za obračun poreza na dohodak.

Nadalje, Zakonom o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu propisane su potpore poduzetnicima u čijim se pogonima i radionicama izvodi naukovanje za obrtnička zanimanja. No, prema odredbama Zakona najveći mogući iznos potpore određen je samo u postotnom iznosu umanjenja osnovice obračuna, pa je zbog visokog iznosa dobiti koju ostvaruju najveća trgovačka društva

mogući iznos potpore potrebno ograničiti i u apsolutnom iznosu, odnosno do iznosa koji je propisan odredbama Pravilnika o porezu na dohodak.

Navedeni nedostaci i neusklađenost s odredbama Zakona o porezu na dohodak ispravljeni su Uredbom o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori koju je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj u prosincu 2007. godine. Vlada RH donijela je i Odluku o karti regionalnih potpora kojom su utvrđena područja na kojima se mogu dodjeljivati državne potpore koje potiču gospodarski razvoj, pa je i s tom Odlukom potrebno uskladiti odredbe Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu. Dakle, izmjenama Zakona on se usklađuje sa Zakonom o porezu na dohodak, Pravilnikom o porezu na dohodak te kartom regionalnih potpora.

Kesić je podsjetila da je odredbom članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora propisano da se po hitnom postupku donose zakoni samo kada to zahtijevaju osobito opravdani državni razlozi, odnosno kada je to nužno radi sprečavanja ili otklanjanja većih poremećaja u gospodarstvu. Upravo iz razloga što će se ovim Prijedlogom otkloniti nerealno visoki iznosi potpora za primanje naučnika na naukovanje, koje prema postojećim odredbama Zakona mogu ostvariti najveći poduzetnici u Hrvatskoj, predlaže se donošenje Zakona po hitnom postupku, zaključila je Kesić. Predlagatelj prihvaća amandman Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje Zakona i ne protivi se prijedlogu da se donese po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga Odbor podnosi dva amandmana kojima se nomotehnički uređuje izričaj.

Odbor za razvoj i obnovu, Odbor za gospodarstvo te Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu, nakon provedene rasprave, odlučili

su predložiti Hrvatskome saboru donošenje predmetnog Zakona.

PRETHODNO OBVEZUJUĆE MIŠLJENJE

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja dostavila je prethodno obvezujuće mišljenje na Nacrt Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori, u kojem stoji da je sukladan odredbama Zakona o državnim potporama.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi državne tajnice **Tajane Kesić-Šapić**, izvješće Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu podnio je **Nevio Šetić**, član Odbora. Uslijedila je rasprava po klubovima zastupnika koja je vođena 9. prosinca 2008. godine.

Otklanjanje nerealno visokih iznosa potpora

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Davor Huška**. Klub podržava donošenje predmetnog zakona. Huška je podsjetio da se Prijedlogom odredbe postojećeg Zakona usklađuju s odredbama Zakona o porezu na dohodak, Odlukom o karti regionalnih potpora te u apsolutnom iznosu ograničava potpora koju poduzetnici mogu ostvariti za primanje naučnika na naukovanje.

Naime, propisivanjem najvišeg mogućeg iznosa potpore koji po naučniku mogu ostvariti poduzetnici u čijim se radionicama i pogonima izvodi naukovanje, otklonit će se nerealno visoki iznosi koje prema postojećim odredbama zakona mogu ostvariti najveći poduzetnici u Hrvatskoj. Huška je naglasio da će se time ujednačiti iznos potpore koju za primanje naučnika na naukovanje mogu ostvariti tzv. veliki i mali poduzetnici. Klub podržava donošenje Zakona.

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorio je **Zdenko Franjić**. Kritički se osvrnuo na slijed okolnosti koje su

dovele do podnošenja Prijedloga. Naime, prvo je postojao Zakon o porezu na dohodak, pa se onda donosi Zakon o državnim potporama za obrazovanje i izobrazbu za koji se ustanovljava da nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, pa onda Vlada donosi Uredbu o izmjenama i dopunama Zakona o državnim potporama za obrazovanje i izobrazbu koja ima ograničeni rok trajanja i „zbog toga mi sada moramo donositi izmjene i dopune Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu i trošimo naše vrijeme i novac državnih obveznika, sve zato što Vladine stručne službe nisu navrijeme otkrile ovu neusklađenost i spriječile da se donese zakon koji nije sukladan s već postojećim zakonima”.

Neophodno stalno obrazovanje radnika

U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorio je **Boris Klemenčić**. Klub će podržati Prijedlog. Klemenčić je naglasio da je zbog brzog razvoja tehnologije, te sve veće konkurencije gospodarskih subjekata na međunarodnom tržištu, neophodno stalno obrazovanje radnika.

Napomenuo je da je mogući iznos potpore koje dobivaju najveća trgovačka društva za primanje naučnika na naukovanje potrebno ograničiti i u apsolutnom iznosu, odnosno do iznosa koji je propisan odredbama Pravilnika o porezu na dohodak, „radi svođenja potpora u realne okvire, što

ovaj Prijedlog i čini, propisujući da iznos umanjenja osnovice poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti ne može biti veći od godišnjeg neoporezivog iznosa nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja po svakom naučniku”.

U pojedinačnoj raspravi govorila je **Marija Lugarić (SDP)**.

Rasprava na 7. sjednici Hrvatskog sabora o ovom zakonskom prijedlogu zaključena je 9. prosinca 2008. godine. Zastupnici su 15. prosinca 2008. godine, većinom glasova, sa 119 glasova „za” i 1 „suzdržanim” donijeli Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu.

S.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UDŽBENICIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Udžbenici lišeni nepotrebnih dodataka

Nakon poduže rasprave, na sjednici 11. prosinca, Hrvatski sabor je, hitnim postupkom i uz temeljite amandmanske korekcije, novelirao Zakon o udžbenicima iz 2006. Najnovijim izmjenama uvode se financijski limiti za nabavu udžbenika i drugih nastavnih sredstava po učniku, radi realnog planiranja potrebnih sredstava u državnom proračunu. Predviđeno je da i roditelji participiraju u njihovoj cijeni, a u kojem iznosu utvrdit će se nakon uvođenja osobnog identifikacijskog broja.

Zakon donosi i promjene u sastavu i radu stručnih povjerenstava te neke novine u proceduri odobrenja, izbora i nabave udžbenika, itd.

O PRIJEDLOGU

Predložene izmjene zastupnicima je dodatno obrazložio **Želimir**

Janjić, državni tajnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Uvodno je podsjetio na to da su u primjeni postojećeg Zakona došle do izražaja određene teškoće i nedosljednosti, prije svega u određivanju, izboru i troškovima udžbenika, što se u konačnici negativno odrazilo i na njihovu distribuciju. Primjerice, prema definiciji u važećem Zakonu udžbenik podrazumijeva neograničen broj dopunskih nastavnih sredstava (radne bilježnice, zbirke zadataka i dr.). To je ne samo uvećavalo cijenu, nego i utjecalo na povećanje broja knjiga koje učenici moraju nositi u školu. Stoga se predloženim izmjenama spomenuta nastavna sredstva, koja nisu prijeko potrebna za provedbu nastavnog procesa, odvajaju od pojma udžbenika.

Među razlozima zbog kojih predlaže najnovije izmjene Vlada navodi

i poboljšanje u sastavu i radu stručnih povjerenstava za procjenu potrebe uporabe udžbenika i utvrđivanje njihove usklađenosti s nastavnim planom, te uvođenje financijskih ograničenja za nabavu udžbenika i drugih nastavnih sredstava po učniku. Te bi limite propisalo resorno Ministarstvo, ovisno o vrsti škole, programu obrazovanja i razredu, polazeći od prosječnih troškova izrade udžbenika. Na osnovi svojih potreba i osiguranih sredstava učitelji, odnosno nastavnici odabirali bi udžbenike i druga nastavna sredstva, a škole bi provodile postupak njihove javne nabave (dosad je distribucija besplatnih udžbenika bila u ingerenciji Agencije za odgoj i obrazovanje). Neiskorištena sredstva za tu namjenu škole bi mogle iskoristiti za nabavu didaktičko-metodičkih sredstava i pomagala.

Pooštrena odredba o sprečavanju sukoba interesa

Predloženim izmjenama smanjuje se i broj primjeraka udžbenika koje su nakladnici dosad dostavljali uz zahtjev za njihovo odobrenje (umjesto šest, ubuduće četiri u tiskanoj formi i četiri u elektroničkom obliku) a onemogućava se i praksa višestrukog pojavljivanja istih nakladnika s udžbenicima za jedan nastavni predmet u istom razredu. Predlaže se i smanjenje broja članova stručnih povjerenstava za odobravanje udžbenika (s pet na tri člana) te dopunjava odredba o sprječavanju sukoba interesa. Naime, članovi povjerenstava ubuduće neće smjeti biti ne samo u rodbinskoj, nego ni u poslovnoj vezi s nakladnicima ili autorima udžbenika.

Predlagatelj procjenjuje da će za nabavu udžbenika i drugih nastavnih sredstava za sve razrede osnovnih i srednjih škola iduće godine trebati osigurati 399 milijuna kuna, a isto toliko i u 2010. Predlaže, također, da se nakon uvođenja osobnog identifikacijskog broja utvrdi iznos novčane participacije roditelja, odnosno skrbnika učenika u cijeni udžbenika.

RADNA TIJELA

Prije rasprave na plenarnoj sjednici predloženi Zakon razmotrila su nadležna radna tijela. Matični **Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu** podupro je njegovo donošenje, uz sugestiju za amandmanske korekcije članaka 2, 4, 9, 18, 15, 22. i 24. Založio se, naime, za njegovo usklađivanje sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (konceptija programiranja prema teoriji kurikuluma). Mišljenja je da bi bilo ekonomičnije i jednostavnije da postupak javne nabave udžbenika, na osnovi narudžaba škola, provodi Agencija za odgoj i obrazovanje te da u Katalogu udžbenika treba zadržati sve koji budu zastupljeni u postotku većem od 10 posto. Po

mišljenju toga radnog tijela Zakonom treba omogućiti resornom ministru da, osim visine i načina uplate participacije roditelja, podzakonskim aktom propiše i načine oslobađanja od te obveze u slučajevima kada to iziskuju socijalni pokazatelji.

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina nije podržao predloženi Zakon, ocijenivši da bi neka od predloženih rješenja u praksi mogla izazvati dodatne teškoće a pojedine odredbe i različita tumačenja. U prvom redu smatra neprihvatljivim da o visini participacije roditelja za kupnju udžbenika odlučuje ministar, bez zakonom utvrđenih kriterija. Predloženim se zadire u prava djece, jer se stvaraju razlike među njima na temelju imovinskog stanja njihovih roditelja, upozoravaju članovi Odbora. Založili su se za to da državni proračun sudjeluje u sufinanciranju troškova izdavanja/nabave udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina (zbog male naknade njihovo je izdavanje puno skuplje), te za pojednostavljenje procedure odobravanja tih udžbenika (riječ je o prijevodu izvornih udžbenika na hrvatskom jeziku). Protive se i restriktivnom režimu odobravanja udžbenika koji se uvoze iz matične zemlje te predlažu da se postupak uvoza i odobravanja uredi posebnim pravilnikom Ministarstva. Upozoravaju i na nejasno definiran sastav stručnih povjerenstava, što bi moglo dodatno produžiti i poskupjeti postupak izdavanja udžbenika o kojima je riječ.

Odbor za financije i državni proračun imao je predloženi Zakon na dnevnom redu u dva navrata. Prvi put je o njemu raspravljao 3. prosinca, prije rasprave o Prijedlogu državnog proračuna. Tom je prilikom potvrdio računicu predlagatelja, da će za njegovo provođenje u 2009. i 2010. godini trebati osigurati po 399 mln. kuna, uvećano za postotak godišnje stope inflacije. Budući da je u Prijedlogu državnog proračuna za 2009. za nabavu besplatnih udž-

benika rezervirano svega 291 mln. kuna, Odbor je ponovo raspravljao o tom pitanju 15. prosinca. Većina članova složila se s tim da će spomenuta svota biti dostatna za provođenje Zakona u 2009. U novom zaključku toga radnog tijela stoji da će se tijekom iduće godine, po potrebi, rebalansom državnog proračuna osigurati dodatna sredstva za tu namjenu.

Odbor za lokalnu samoupravu podupro je predloženi Zakon bez primjedbi, dok je Odbor za zakonodavstvo podnio tri amandmana pravno-tehničke naravi na tekst Konačnog prijedloga zakona.

RASPRAVA

Školske torbe teže nego ikada

Predstavnica Kluba zastupnika SDP-a, **Marija Lugarić**, podsjetila je na činjenicu da su oni još prilikom donošenja postojećeg Zakona upozoravali na to da se radi o lošem propisu. Sada, dvije godine kasnije, jasno je da se nisu ostvarili proklamirani ciljevi i obećanja ministra Primorca, budući da su školske torbe teže nego ikada, udžbenika ima sve više, a njihove cijene su otišle u nebo. I lani, uoči parlamentarnih izbora, SDP je upozoravao da još uvijek nismo dovoljno bogata zemlja za uvođenje besplatnih udžbenika za svu djecu, ma koliko to željeli. Sada, u kriznim vremenima, toga se dosjetio i premijer, pa država odnosno Vlada, definitivno odustaje od tog projekta. Predloženi Zakon svjedoči o nedovoljno smišljenoj državnoj politici u ovoj oblasti, tvrdi zastupnica (sve se svodi na komercijalu i reguliranje tržišta, a o kvaliteti udžbenika u zakonu nema ni riječi).

Zakonodavac bi trebao urediti i uvjete po kojima će neki roditelji participirati u cijeni udžbenika, a ne da to propisuje ministar pravilnikom.

Budući da Zakon ne rješava pitanje vlasništva nad tim udžbenicima svjedočit ćemo uvođenju nekog

novog oblika samodoprinosu ili paraporeza, što je neprihvatljivo.

Nije jasno ni kako će se u zadane limite za nabavku udžbenika uklopiti sloboda nastavnika i učitelja da samostalno izabiru one po kojima će raditi. Još je skandalozniji prijedlog Vlade da eventualne uštede na toj stavci škola može potrošiti za nabavku drugih nastavnih sredstava i pomagala (to je čista legalizacija korupcije).

Nije racionalno ni prebacivanje postupka javne nabave udžbenika s Agencije za odgoj i obrazovanje na škole (postavlja se pitanje tko će platiti 1360 oglasa u „Narodnim novinama”, te raditi na sklapanju brojnih ugovora s nakladnicima).

Usvoji li predlagatelj amandmane matičnog Odbora, zakonski tekst više neće biti katastrofalan, ali će i dalje ostati loš. Stoga će zastupnici SDP-a ostati suzdržani pri glasovanju, rekla je na kraju.

Riječ je o kompleksnom zakonu kojim se osigurava nastavak bitnih strateških odrednica glede obvezne škole u Hrvatskoj do 18. godine i besplatnih udžbenika, konstatirao je dr.sc. **Nevio Šetić**, predstavnik Kluba zastupnika HDZ-a.

Pohvalio je napore matičnog Odbora čiji amandmani bitno poboljšavaju ponudeni zakonski tekst i omogućavaju da udžbenička politika osigura konkurentnost u tom području. Usvoji li Sabor njihove prijedloge, škole neće morati provoditi javni natječaj za nabavu udžbenika, već se to vraća na razinu Agencije za odgoj i obrazovanje. Osim toga, u Katalog udžbenika ući će svi koji u praksi budu zastupljeni u sa više od 10 posto, bez obzira je li riječ o jednom od više udžbenika istog nakladnika. Zastupnici HDZ-a pozdravljaju i „uvođenje kulikularne politike” u terminologiju Zakona. Smatraju racionalnim i predloženo smanjenje broja članova povjerenstva koja ocjenjuju udžbenike, kao i broja udžbeničkih kompleta koje nakladnici trebaju dostaviti uz zahtjev za odobrenje udžbenika.

Ograničavanje konkurencije nije rješenje

Niti jedan od proklamiranih ciljeva zakonske novele od prije četiri godine nije se ostvario, jer se ograničavanjem konkurencije ne mogu postići viša kvaliteta i niže cijene udžbenika, primijetio je **Željko Vincelj**, u ime **Kluba zastupnika HNS-a**. Štoviše, ostvareni su posve suprotni efekti, jer su veći nakladnici, zaštićeni od konkurencije manjih i fleksibilnijih, uspješno odolijevali zahtjevima za reduciranjem udžbeničkih kompleta.

Po mišljenju zastupnika haenesovaca ponudeni zakonski tekst je praktično neprovediv (pojedine odredbe su kontradiktorne, a mjestimice i posve nerazumljive). Bude li usvojen u predloženom obliku nastavnici će biti izloženi pritiscima da izaberu jeftinije, a ne kvalitetnije udžbenike. Osim toga, predloženim se omogućuje legalno prelijevanje sredstava iz fonda za kupnju udžbenika u fondove za materijalne troškove škole. Ako je proklamirani cilj štednja, zašto se eventualno neutrošena sredstava za tu namjenu ne bi vratila u Proračun, pita zastupnik, i dodaje:” Ako Ministarstvo smatra da treba popraviti pedagoški standard škola većim brojem kompjutora i dr. bilo bi daleko ekonomičnije raspisati javni natječaj za njihovu nabavu. U protivnom se otvara neslućeni prostor za korupciju i nekontrolirano trošenje proračunskog novca.

Izlaganje je zaključio konstatacijom da će projekt besplatnih udžbenika za sve učenike ostati zabilježen kao lijepa, ali za današnji trenutak očito nerealna želja ministra prosvjete.

Govoreći u ime **Kluba zastupnika nacionalnih manjina**, dr.sc. **Furio Radin** je pohvalio državnog tajnika Janjića koji je, kako reče, uvijek otvoren za prijedloge nacionalnih manjina. Najavio je da će njihov Klub, na tragu primjedbi Odbora za ljudska prava, zatražiti (amandmanski) da Ministarstvo posebnim pravilnikom utvrdi postupak

nabave i odobravanja udžbenika iz matične zemlje za potrebe nastave na jeziku nacionalnih manjina. Zakonom bi trebalo propisati da zahtjev za odobrenje u pravilu podnosi manjinski nakladnik, odnosno krovna udruga određene nacionalne manjine. Mišljenja su da za te udžbenike nema potrebe prilagati svu predviđenu dokumentaciju (npr. dokaz da je nakladnik registriran u Republici Hrvatskoj).

Daljnji je njihov zahtjev da se u Zakonu preciznije definira broj članova i sastav stručnog povjerenstva koje procjenjuje potrebu uporabe određenog udžbenika. U konkretnom slučaju, trebalo bi precizirati da članovi tog tijela moraju poznavati jezik i pismo nacionalne manjine, te da jedan od njih mora biti učitelj ili nastavnik jezika i književnosti koji radi u nastavi na jeziku nacionalne manjine. Klub zastupnika se založio i za zadržavanje postojeće zakonske odredbe koja omogućava da pripadnici nacionalnih manjina mogu nabavljati i koristiti udžbenike iz matičnih zemalja, uz odobrenje Ministarstva (to im je pravo zajamčeno Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina). Uvaži li predlagatelj spomenute amandmane, naš Klub će glasovati za predloženi Zakon, zaključio je Radin.

Slijepim učenicima osigurati prilagođena računala

Dragutin Lesar (nezavisni) podsjetio je na činjenicu da, prema pedagoškom standardu, i slijepi i slabovidni učenici imaju pravo na besplatne udžbenike na Brailleovom pismu. Budući da se privatnim nakladnicima ne isplati štampanje takvih udžbenika jer je to preskupo, najčešće se koriste prepisanim udžbenicima iz redovnog nastavnog programa i to nerijetko starim izdanjima (oni koji se time bave rade to bez ikakve kontrole). Bilo bi puno bolje i jeftinije rješenje da se tim učenicima na teret Proračuna osigura odgovarajuća

informatička oprema kako bi odabrane udžbenike iz redovnog nastavnog programa mogli printati na Braillici. To bi Vlada trebala regulirati vlastitim amandmanom ili provedbenim aktom, napominje zastupnik.

U pojedinačnoj raspravi su još sudjelovali: dr.sc. **Gvozden Srećko Flego (SDP)**, **Marija Lugarić (SDP)**, **Ivanka Roksandić (HDZ)**, **Šimo Đurđević (HDZ)**, mr.sc. **Tatjana Šimac-Bonačić (SDP)** te **Željana Kalaš (HDZ)**. Rasprava je zaključena završnim osvrtom predstavnika predlagatelja, **Želimira Janjića**.

Izjašnjavanje

U nastavku sjednice, 15. prosinca, uslijedilo je izjašnjavanje o podnesenim amandmanima. Predstavnik

predlagatelja, **Želimir Janjić**, informirao je zastupnike da je Vlada uvažila amandmanske zahtjeve **Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu, Odbora za zakonodavstvo te Kluba zastupnika nacionalnih manjina** koji su postali sastavnim dijelom Konačnog prijedloga zakona. Od pojedinačnih podnositelja najbolje je prošla **Ivanka Roksandić (HDZ)**. Naime, predlagatelj je usvojio svih šest njenih amandmana kojima je tražila produženje rokova za podnošenje zahtjeva za odobrenje udžbenika, objavu popisa i Kataloga odobrenih udžbenika, pokretanje postupka javne nabave i dr. Uvaženo je i zahtjev **Ljubice Lukačić** da se termin „učenici s posebnim potrebama” preformulira u „učenici s teškoćama u razvoju”.

Niti jedan od šest amandmanskih zahtjeva zastupnika SDP-a (dr.sc. **Gvozden Srećko Flego** i **Marija Lugarić**) Vlada nije uvažila, tako da su podnositelji povukli dva amandmana (odnosili su se na povlačenje udžbenika iz uporabe te skraćivanje rokova za donošenje podzakonskih akata). Nije prošao ni prijedlog dr.sc. **Ivana Čehoka** da Ministarstvo prije određivanja limita za nabavu udžbenika pribavi mišljenje udruge nakladnika i učitelja/ravnatelja. Dr.sc. **Furio Radin** je povukao svoje amandmane jer su „pokriveni” onima Kluba zastupnika nacionalnih manjina.

Ishod rasprave – **predloženi Zakon izglasan je sa 75 glasova „za”, 1 „protiv” i 32 „suzdržana”, zajedno s prihvaćenim amandmanima.**

M.Ko.

PRIJEDLOZI I KONAČNI PRIJEDLOZI ZAKONA O: TURISTIČKIM ZAJEDNICAMA I PROMICANJU HRVATSKOG TURIZMA; ČLANARINAMA U TURISTIČKIM ZAJEDNICAMA; BORAVIŠNOJ PRISTOJBI

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Turističke zajednice u novim okvirima

Na posljednjoj sjednici u 2008. Sabor je, hitnim postupkom i uz određene amandmanske korekcije, donio paket turističkih zakona. Njihova primjena trebala bi omogućiti djelotvornije funkcioniranje sustava turističkih zajednica, kvalitetniju promociju našega turističkog proizvoda na domaćem i stranom tržištu, te podizanje kvalitete cjelokupne turističke ponude.

Rasprava na plenarnoj sjednici provedena je 11. prosinca, a izjašnjavanje 15. prosinca.

O PRIJEDLOZIMA

Ponuđene zakonske prijedloge zastupnicima je obrazložio ministar turizma **Damir Bajs**. Uvodno je

podsjetio na činjenicu da postojeći zakoni kojima je uređeno funkcioniranje turističkih zajednica datiraju iz 1994. godine. Krajnje je vrijeme – kaže – da se nakon gotovo 15 godina naprave promjene u tom sustavu čija je zadaća da promiče, kontrolira i koordinira, ali i daje podršku hrvatskom turizmu.

Turističke zajednice

Izdvojio je tri ključne novine koje se predviđaju prvim iz paketa turističkih zakona. Naime, turističke zajednice dobivaju novu funkciju – upravljanje turističkom destinacijom, tako da svi infrastrukturni i drugi projekti budu usklađeni s potrebama turizma. Prema predloženom, one bi mogle obavljati i druge

javne poslove koje im povjere općine, gradovi i županije, uz uvjet da ne konkuriraju privatnom sektoru. Turističke zajednice moraju biti partneri privatnom sektoru, trebaju ići na zajedničku promidžbu, surađivati u unapređenju destinacije, itd., naglašava ministar. Predložene promjene u skladu su sa zahtjevima struke, ali i sa sistemom koji postoji u nama konkurentnim zemljama. Prijeko je potrebno – kaže – raditi i na daljnjoj profesionalizaciji sistema, radi čega se predlaže uvođenje stručnih ispita za sve zaposlene.

Usvoji li Sabor predloženi zakonski paket, kompleksan sustav turističkih zajednica raznih rangova (330) imat će na raspolaganju jednu godinu za prilagodbu. To je potrebno, među ostalim, i radi usklađivanja s promje-

nama u sustavu lokalne samouprave. Primjerice, dosad su predsjednike turističkih zajednica na lokalnoj razini delegirala poglavarstva, a ubuduće će tu funkciju imati neposredno izabrani općinski načelnici, gradonačelnici i župani. Predviđa se i bolja koordinacija između Ministarstva turizma i Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice. To je itekako opravdano, budući da se kroz Ministarstvo turizma usmjeravaju znatna sredstva u promidžbu hrvatskog turizma, zaključio je ministar.

Članarine

Predloženim **Zakonom o članarinama u turističkim zajednicama** uređuju se skupine gospodarskih djelatnosti u koje se razvrstavaju pravne i fizičke osobe obveznici plaćanja članarine turističkoj zajednici; stope i osnovica za obračun i plaćanje članarine, kriteriji za razvrstavanje turističkih mjesta u razrede (uz kvantifikativne uvode se i kvalitativni kriteriji – npr. kvaliteta smještajnih objekata, infrastruktura, uređenost naselja i dr.); način plaćanja članarine, raspodjela uplaćenih sredstava te nadzor nad uplatom članarine.

Boravišna pristojba

Novim zakonom o boravišnoj pristojbi propisuju se obveznici i način plaćanja te naknade, njena visina, naplata i uplata te raspodjela prikupljenih sredstava. Među ostalim, propisuje se obveza prijave i odjave turista turističkoj zajednici, uređuje nadzor nad primjenom Zakona, itd. Novina je uvođenje vinjeta radi jednostavnije i učinkovitije naplate boravišne pristojbe u nautičkom turizmu. U zaključnom dijelu izlaganja ministar je spomenuo da se turističke zajednice općina i gradova koje ostvaruju bruto prihod manji od 200.000,00 kuna godišnje, oslobađaju obveze sufinanciranja Hrvatske turističke zajednice, tako da sva

sredstva od boravišne pristojbe i članarine ostaju na lokalnoj razini.

RADNA TIJELA

Prva dva zakonska prijedloga iz turističkog paketa **Odbor za zakonodavstvo** je podržao bez primjedbi, kao i prijedlog za skraćivanje zakonodavnog postupka. Podupro je i hitno donošenje Zakona o boravišnoj pristojbi, uz zahtjev za pravno-tehničko dotjerivanje članka 31, 34. i 35. Uz utvrđene amandmane sugerirao je predlagatelju da svojim amandmanima otkloni manjkavosti u članku 3., doradi članak 4., precizira članak 8., itd.

Članovi matičnog **Odbora za turizam** zatražili su da se predloženi zakoni upute u redovnu proceduru kako bi se o ponuđenim rješenjima mogla obaviti što kvalitetnija rasprava. Napominju da je riječ o propisima važnim, ne samo za razvoj hrvatskog turizma, nego i za njegovo pozicioniranje na međunarodnom turističkom tržištu, kojima se predviđaju značajne financijske obveze za pojedine gospodarske subjekte. U prilog svom prijedlogu Odbor navodi da tekstove zakona o članarinama u turističkim zajednicama i o boravišnoj pristojbi nije potrebno usklađivati s pravnom stečevinom EU, jer je ta materija u europskim zemljama riješena na različite načine.

AMANDMANI

Na Konačni prijedlog zakona o **turističkim zajednicama** Odbor je uložio 8 amandmana (članci 10, 18, 20, 39, 45, 56. i 62.) Mišljenja je da se uredi turističkih zajednica ne bi trebali baviti posredovanjem u rezervaciji privatnoga smještaja (to je posao turističkih agencija), niti prodavati suvenire, turističke karte i vodiče, ako na određenom području postoje odgovarajuće prodavaonice, kiosci i sl. S obzirom na to da će neposredno izabrani lokalni čelnici zacijelo biti preuzeti, trebalo bi

predvidjeti mogućnost da dužnost predsjednika turističke zajednice na lokalnoj razini obnaša osoba koju oni odrede, napominje Odbor. Budući da država iz Proračuna izdvaja značajna sredstva za potrebe turističke promidžbe, Hrvatska turistička zajednica trebala bi izvještavati Sabor o načinu trošenja i nadzoru nad utroškom sredstava turističkih zajednica i podružnica.

Amandmanima podnesenim na Konačni prijedlog zakona o **članarinama u turističkim zajednicama** Odbor se založio za zamjenu riječi „turistička mjesta” riječima „turistička naselja”. Među ostalim, sugerirao je Saboru da obveže ministra turizma da do 31. prosinca 2009. donese pravilnik o proglašenju turističkih naselja i njihovu razvrstavanje u razrede, te proglašavanje turističkih općina i gradova.

Najviše amandmana (18) Odbor je uložio na Konačni prijedlog zakona o **boravišnoj pristojbi**. Svrha – usklađivanje sa Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakonom o pružanju usluga u turizmu, te Zakonom o Državnom inspektoratu. Zatražio je, među ostalim, da se djecu do 12 godina starosti i teže invalide oslobodi plaćanja boravišne pristojbe za uslugu noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma, te da se povećaju kazne za kršenje zakonskih odredbi.

Odbor za europske integracije je utvrdio da su predloženi zakonski propisi usklađeni s pravnom stečevinom EU te da ispunjavaju obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Protiv hitne procedure

Klub zastupnika HDZ-a će podržati ponuđeni zakonski paket, jer je riječ o kvalitetnim propisima, pogotovo dotjeraju li se amandmanima matičnog Odbora, izjavio je **Gari Cappelli**. Predloženim se turistič-

kim zajednicama omogućava kreiranje poslovne politike inovacijama, te razvijanje destinacijskog menadžmenta, u suradnji s lokalnim samoupravama, županijama i na nivou cijele Hrvatske. Zahvaljujući tome očekuje se da će one učinkovitije surađivati na projektima grada ili općine, te u izradi planova razvoja turizma, sufinancirati zajedničku promociju turističke destinacije, itd. Komercijalno oglašavanje zacijelo će im pomoći u financiranju promidžbenog materijala, a njihovim članicama i partnerima omogućiti kvalitetnu prezentaciju turističke ponude na inozemnom tržištu, zaključio je zastupnik.

Nedopustivo je da o ponuđenim rješenjima nisu svoje rekle turističke zajednice gradova, općina i županija, ni Hrvatska udruga poslodavaca, prigovorio je **Luka Denona**, u ime **Kluba zastupnika SDP-a**. Osim toga, cijeli paket turističkih zakona došao je u hitnu saborsku proceduru, tobože radi usklađivanja s europskim zakonodavstvom, iako boravišna pristojba nije uređena propisima EU kao prihod turističkih zajednica. Zbog svega navedenog zastupnici SDP-a ga neće podržati, dok ne dođe u drugo čitanje.

Iz predloženog se ne može zaključiti da će donošenje novog Zakona o boravišnoj pristojbi rezultirati učinkovitijom naplatom te naknade i racionalnijim trošenjem sredstava iz tog izvora, tvrdi Denona. Primjerice, predviđa se da nautičari plaćaju boravišnu pristojbu u paušalnom iznosu i to kupnjom vinjete u lučkoj kapetaniji, prije isplovljavanja plovidla. Radi lakše provedbe trebalo bi precizirati da lučka kapetanija prosljeđuje taj novac turističkoj zajednici, napominje zastupnik. Esdepeovci, inače, pozdravljaju prijedlog da se dio sredstava koja se uplaćuju na poseban račun namjenski koriste za razvojne projekte u turistički nerazvijenim područjima. Pedeset posto sredstava turistička zajednica bi trebala vratiti područjima na koji-

ma se ostvaruje promet u nautičkom turizmu, no to u praksi neće biti lako utvrditi.

Tvrđnja predlagatelja da će se donošenjem novog Zakona povećati zakonitost rada turističkih zajednica implicira da one dosad nisu radile zakonito, negodovao je dalje zastupnik. Trebalo bi pojasniti – kaže – i što znači upravljanja javnom turističkom infrastrukturom, promocija turističke destinacije na razini županije, te tko će, uz resorno Ministarstvo, nadzirati rad Hrvatske turističke zajednice (tu bi ingerenciju trebao imati Hrvatski sabor). Na kraju je upitao hoće li se iz prihoda turističkih zajednica i dalje izdvajati 1 posto za Crveni križ.

Predstavnici iz redova stručnjaka

Klub zastupnika HNS-a pozdravlja ponuđene zakonske prijedloge, ali ima i niz primjedbi te sugestija za poboljšanje pojedinih rješenja, izjavio je **Goran Beus Richembergh**. Primjerice, predloženim se otvara mogućnost da se turistička zajednica bavi i poslovima komercijalnog sektora na što turističke agencije, trgovci suvenirima i dr. ne mogu gledati blagonaklono (to smatraju nelojalnom konkurencijom). Po mišljenju haenesovaca Zakonom je trebalo definirati što se smatra turističkom infrastrukturom, a ne čekati da ministar to regulira pravilnikom. Budu li na čelu turističkih zajednica osobe iz politike koje ne moraju imati nikakve veze s turizmom, moglo bi doći do niza problema u njihovu funkcioniranju, upozorava zastupnik (lokalne čelnike se ne može smijeniti niti pozvati na odgovornost). Bilo bi daleko bolje da oni imenuju predsjednike turističkih zajednica iz reda stručnih ljudi koji će također štititi javni interes.

Kako reče, zastupnici HNS-a se zalažu i za liberalizaciju uvjeta koje moraju ispunjavati zaposleni u turističkom uredu, kako bi turističke

zajednice u manjim gradovima i općinama lakše došle do kadrova. Po novome one će ubuduće moći izrađivati strateške i razvojne planove turizma toga područja, što je i zakonska obveza jedinica lokalne samouprave. Stoga tu materiju treba uskladiti da se ne bi dogodilo da svaki od tih subjekata donese drugačiji plan.

U nastavku je upozorio i na neke nelogičnosti u predloženom Zakonu o boravišnoj pristojbi. Primjerice, predlaže se da građani koji pružaju usluge smještaja u domaćinstvu ili seljačkom domaćinstvu plaćaju boravišnu pristojbu za sve osobe koje borave u tom domaćinstvu, bez iznimke. Sporna je i odredba koja oslobađa te obveze vlasnike kuće za odmor i članove njihove obitelji, ako je riječ o izvornoj staroj obiteljskoj kući stečenoj nasljeđivanjem od ostavitelja koji je imao posljednje prebivalište u turističkoj općini ili gradu. Zatražio je da se u članku 8. pojasni što znači pojam srodnici u ravnoj lozi, a zanima ga i to hoće li netko tko prespava u klijeti, planinarskom domu, izviđačkom logoru i sl. morati platiti boravišnu pristojbu.

Turističke zajednice odgovorne za kvalitetu ponude

Marijana Petir, predstavnica **Kluba zastupnika HSS-a**, najprije je čestitala resornom ministru i njegovim suradnicima na izuzetno uspješnoj turističkoj sezoni u ovim kriznim vremenima. Da bi se ti rezultati ponovili i iduće godine Ministarstvo treba agresivnije promovirati naš turistički proizvod na stranim tržištima i donijeti niz drugih mjera koje se moraju bazirati na suradnji javnog i privatnog sektora. Zbog toga je ovaj paket zakona itekako dobrodošao, jer se njime Hrvatsku turističku zajednicu usmjerava na razvoj novih proizvoda. Ona dobiva novu misiju – odgovornost za kvalitetu turističke ponude. Naše je mišljenje da turističke zajednice

moraju voditi računa ne samo o interesima hotelijera, nego i ugostitelja, obrtnika, putničkih agencija, ali i građana. Vjerujemo da će lokalni čelnici koji bi trebali postati glavne osobe u turističkim zajednicama najbolje pomiriti interese svih subjekata, kad je u pitanju strategija i promidžba turizma. Pozdravljamo prijedlog da turističke zajednice ubuduće mogu upravljati i turističkom infrastrukturom, ako im to prepuste lokalne vlasti, organizirati različite priredbe, prodaju suvenira, pa i putovanja (ako u određenoj sredini nema putničkih agencija). Smatramo da ova kriza može biti šansa za bolji plasman hrvatskog poljoprivrednog proizvoda u turizmu, jer turisti godišnje u Hrvatskoj potroše oko 6 mlrd. eura. Stoga očekujemo da će predloženi, ali i zakoni koji se donose u oblasti poljoprivrede, osigurati prostor za povezivanje zelene i plave njive, naglasila je zastupnica.

U pojedinačnoj raspravi su sudjelovali: **Mario Habek (SDP)**, **Šime Lučin (SDP)**, **Luka Denona (SDP)**, **Zvonimir Puljić (HDZ)**, **Nedjeljka Klarić (HDZ)**, **Jerko Rošin (HDZ)**, dr.sc. **Mirela Holy (SDP)** i **Marin Brkarić (IDS)**. Uslijedio je završni osvrt ministra **Bajsa**.

IZJAŠNJAVANJE

U nastavku sjednice, 15. prosinca, uslijedilo je izjašnjavanje o amandmanima. Prethodno je državni tajnik resornog Ministarstva **Branko Grgić** upoznao zastupnike s amandmanima koje je Vlada naknadno podnijela na ponuđene zakonske tekstove (ukupno 8). Predložila je,

primjerice, da jedan član turističke zajednice općine ili grada može imati maksimalno 40 posto predstavnika u skupštini te preciznije regulirala način delegiranja predstavnika Hrvatske gospodarske te Hrvatske obrtničke komore u turistička vijeća. Zahvaljujući tim korekcijama, koje su zastupnici prihvatili, Sabor Hrvatske turističke zajednice neće moći donositi godišnji program rada i financijski plan bez suglasnosti Ministarstva.

Predlagatelj je, inače, uvažio samo tri amandmana matičnog Odbora na Konačni prijedlog zakona o turističkim zajednicama. Prihvatio je i zahtjev Garia Cappellija za povećanjem broja članova Turističkog vijeća Hrvatske turističke zajednice, te prijedlog Željka Turka (HDZ) da se u slučaju prestanka postojanja turističke zajednice općine ili grada njena imovina doznači jedinici lokalne samouprave. Nije uvažio, međutim, ni jedan od 4 amandmana Maria Habeka, koji je dio njih na kraju povukao. Podsjetimo, bio je protiv toga da čelni ljudi lokalnih zajednica obnašaju dužnost predsjednika turističke zajednice, a tražio je i da se zakonom preciziraju uvjeti koje mora ispunjavati kandidat za direktora turističke zajednice.

Na Konačni prijedlog zakona o boravišnoj pristojbi Vlada je podnijela svega dva amandmana (na sugestiju Odbora za zakonodavstvo te radi usklađenja s amandmanima matičnog Odbora). Nakon njihova prihvaćanja uslijedilo je glasovanje o amandmanima saborskih odbora koji su, dobivši podršku predlagatelja (uz neznatne izmjene) postali

sastavnim dijelom Konačnog prijedloga zakona. Prijedloge **Maria Habeka** i **Marije Lugarić**, da se vlasnici kuća i stanova za odmor u turističkoj, odnosno domicilnoj općini oslobode plaćanja boravišne pristojbe Vlada nije uvažila, kao ni zastupnici. **Ljubica Lukačić (HDZ)** uspjela se izboriti za to da i osobe s invaliditetom od 70 posto budu oslobođene plaćanja boravišne pristojbe.

Spomenimo i dvije amandmanske korekcije predlagatelja u tekstu Konačnog prijedloga zakona o članarinama u turističkim zajednicama koje su zastupnici poduprli. Riječ je o ispravcima teksta članaka 3. i 4. te usklađivanju s Nacionalnom klasifikacijom djelatnosti. Po riječima **Branka Grgića** Vlada nije uvažila amandmane matičnog Odbora. Prihvativši obrazloženje predstavnika predlagatelja, predsjednik toga radnog tijela, **Marin Brkarić**, povukao je dva njihova prijedloga.

Ishod rasprave – predloženi paket turističkih zakona donesen je većinom zastupničkih glasova, uz spomenute amandmanske korekcije.

Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma izglasan je sa 81 glasom „za”, 44 „protiv” i 6 „suzdržanih”.

Zakon o članarinama u turističkim zajednicama donesen je sa 86 glasova „za”, 42 „protiv” i 1 „suzdržanim”.

Za donošenje predloženog Zakona o boravišnoj pristojbi glasovala su 83 zastupnika, dok ih je 40 bilo „protiv”.

M.Ko.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O GOLF IGRALIŠTIMA

Predlagatelj: Vlada Republika Hrvatske

Kvalitetniji sadržaj u turizmu

Predloženim zakonom uređuje se pojam golf igrališta, način rješavanja imovinskopravnih odnosa te ostala pitanja. Hrvatski je sabor o njemu raspravljao 9. prosinca 2008.

O PRIJEDLOGU

U Hrvatskoj trenutno postoje 2 golf igrališta i jedno vježbalište. To ni brojem niti kvalitetom ne zadovoljava našu turističku ponudu. Vlada Republike Hrvatske usvojila je 1999. godine Program razvitka golfa kao elementa razvojne strategije hrvatskoga turizma. Za operativnu provedbu zadužila je Ministarstvo turizma. Stvaranjem uvjeta za dostupniju i bržu izgradnju golf igrališta, pa tako i zakonskog, hrvatski turizam bi mogao nadoknaditi zaostanke ne tom području. Danas u svijetu golf turizam je u snažnom rastu, a igra ga više od 60 milijuna ljudi, u Europi 7 milijuna.

Predloženi zakon (16 članaka) daje jednostavna i precizna rješenja koja učinkovito uklanjaju osnovne prepreke u realizaciji projekta izgradnje golf igrališta, navodi predlagatelj. Precizira se da je izgradnja golf igrališta od posebnoga interesa za Republiku Hrvatsku uključivo i izdvajanje šume i šumskog zemljišta iz šumske gospodarske osnove za izgradnju kvalitetne mediteranske i europske golf destinacije. Predviđa se da Vlada Republike Hrvatske donese uredbu kojom bi se uredili minimalni standardi, sadržaji i uvjeti za golf igrališta. Pojedine odredbe predloženog zakona primjenjivat će se, po zahtjevu stranke, povratno.

RADNA TIJELA

Nadležna radna tijela razmotrila su predloženi zakon i predložila nje-

govo donošenje. **Odbor za zakonodavstvo** daje određene primjedbe na Konačni prijedlog zakona kako bi ih predlagatelj oblikovao u svoje amandmane. Primjerice, da se ne može dopustiti izgradnja igrališta za golf na osobito vrijednom obradivom te vrijedno obradivom poljoprivrednom zemljištu.

U raspravi na sjednici **Odbora za regionalni razvoj, šumarstvo i vodno gospodarstvo** izražena je bojazan da bi vlasnici zemljišta, koje bi se u skladu s prostornim planovima prenamijenilo za izgradnju igrališta, mogli biti oštećeni.

Na sjednici **Odbora za prostorno uređenje i graditeljstvo** upozoreno je da je definiranje stvarnih potreba Republike Hrvatske za golf igralištima pretpostavka kvalitetne provedbe zakona. Iznijeto je, među ostalim, i mišljenje o rizičnosti golf igrališta s gledišta zaštite okoliša.

Odbor za turizam podnio je četiri amandmana na Konačni prijedlog kojima traži, među ostalim, promjenu naziva zakona u „zakon o igralištima za golf“ (amandman prihvaćen) te smanjenje minimalne površine golf igrališta na 70 hektara umjesto predloženih 85 (nije prihvaćeno). Podsjećajući na obveznu primjenu odredbe Poslovnika Hrvatskoga sabora o utvrđivanju osobito opravdanih razloga za povratno djelovanje zakonskih odredbi. Pojedini članovi Odbora izrazili su negodovanje što se predloženi zakon donosi hitnim postupkom.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Vlada Republike Hrvatske u dodatnom obrazloženju naglašava da se povratno djelovanje članka 15.

Konačnog prijedloga zakona predlaže kako bi se stranci omogućilo odabir povoljnijeg rješenja.

RASPRAVA

Ne prema apartmanizaciji

Na sjednici Hrvatskoga sabora o predloženom zakonu uvodno je govorio, u ime predlagatelja, ministar turizma **Damir Bajs**. Želimo kvalitetniji sadržaj u hrvatskom turizmu. Godišnje imamo oko 11 milijuna turista i po standardu konkurentskih zemalja trebali bismo imati više od 60 golf igrališta.

Predloženim zakonom se ne mijenjaju ekološki standardi. Njime se poručuje da želimo investitore u visoko kvalitetan sadržaj turizma, a jedan od njih je i golf. Ne idemo prema apartmanizaciji, a lokalnoj samoupravi ostavlja se mogućnost da prostornim planovima utvrđuje koliko treba imati golf igrališta.

Klub zastupnika SDP-a neće podržati, u ovom obliku, zakon o golf igralištima, izvijestio je **Gordan Maras**. Smatramo da se zakon u ovom obliku donosi kao izgovor za spekulacije sa zemljištem. Zakon ide naruku građevinskim poduzetnicima koji će moći u okviru golf igrališta izgraditi apartmane. Ako se predloženi zakon promijeni i brišu odredbe koje se odnose na građevine namijenjene smještaju, podržat ćemo predloženi zakon, rekao je (u tom smislu amandman).

Predloženi zakon nije najsretnije rješenje i bilo bi dobro da ide u još jedno čitanje, rekao je **Damir Kajin** u ime **Kluba zastupnika IDS-a**. Nisu prihvatljivi dijelovi o izvlašte-

nju zemljišta te o obvezi lokalne samouprave da proda zemljište bez javnog natječaja. No bez golfa neće biti turizma u Hrvatskoj i nemojmo svakog investitora otjerati, rekao je, među ostalim.

Klub zastupnika HNS-a podržat će predloženi zakon pod uvjetom da ide u treće čitanje, prenio je **Zlatko Koračević**. Jer, njime se propisuje primjena postupka izvlaštenja, omogućuje prodaja nekretnina bez javnog natječaja, a pojedine odredbe imaju povratno djelovanje. Podržavamo svaku aktivnost koja stvara potencijal, konkretno u turizmu. Istovremeno smo protiv bilo kakvih mogućnosti da se dobra ideja zloupotrijebi odlukom Vlade.

Klub zastupnika HDZ-a podržat će donošenje predloženog zakona hitnim postupkom, izvijestio je **Željko Turk**. Golf produžuje turističku sezonu. Naše je priobalje idealno za razvoj golfa upravo u vremenu izvan glavne turističke sezone, rekao je, među ostalim.

Klub zastupnika HSS-a podržat će predloženi zakon, najavio je **Josip Friščić**. Znamo koje smo si ciljeve postavili, pratimo što rade drugi. Vrlo često u provedbi zaostajemo i tražimo rješenja koja nigdje drugdje nisu prihvatljiva, i onda se takvi projekti odbijaju. Zakon je trebalo donijeti kad i smjernice, naglasio je.

U pojedinačnoj raspravi, uz puno ispravaka netočnih navoda i replika, sudjelovali su: dr.sc. **Mirela Holy (SDP)**, **Mario Zubović (HDZ)**, mr.sc. **Tatjana Šimac Bonačić (SDP)**, mr.sc. **Tanja Vrbat (SDP)**, **Jerko Rošin (HDZ)**, **Branko Kutija (HDZ)**, **Luka Denona (SDP)**, **Nenad Stazić (SDP)**, **Boris Šprem (SDP)** i **Ranko Ostojić (SDP)**. **Dragutin Lesar (nezavisni)** naglasio je da je treće čitanje predloženog zakona potrebno zbog vlasnika parcela i pravednosti. Je li moguće smatrati opravdanim uvesti izvlaštenje nad privatnom imovinom proglašavajući golf igrališta nacionalnim interesom važnijim od bolnica, škola, autocesta, pitao je.

U petominutnoj raspravi u ime **Kluba zastupnika SDP-a Gordan Maras** ponovio je da Klub neće moći podržati predloženi zakon.

Izvlaštenje na osnovi tržišne vrijednosti

U završnom osvrtu u ime predlagatelja zakona ministar turizma **Damir Bajs** naglasio je značenje golfa za turizam. Predloženim zakonom nije predviđeno da Ministarstvo i Vlada Republike Hrvatske preuzimaju ingerenciju županija i gradova u vezi s prostornim planiranjem. Zemljište se nikome ne oduzi-

ma na način nacionalizacije i konfiskacije već se primjenjuje definiran proces izvlaštenja na osnovi tržišne vrijednosti, naglasio je ministar.

Prije glasovanja o Konačnom prijedlogu zakona 15. prosinca 2008. dr. sc. **Vesna Pusić** je u ime **Kluba zastupnika HNS-a** zatražila da se podrži prijedlog o trećem čitanju (nije prihvaćeno). **Nenad Stazić** je u ime **Kluba zastupnika SDP-a** zatražio da se predloženi zakon povuče iz procedure zbog očite korupcije koju predstavlja, obrazložio je, među ostalim. U slučaju glasovanja neka zastupnici glasuju poimenično, predložio je. Tijekom glasovanja o amandmanima **Gordan Maras** je izvijestio da **Klub zastupnika SDP-a** smatra da se predloženi zakon ne može popraviti amandmanima. Povlači svoj amandman i traži da se zakon povuče.

Većinom glasova (68 „za”, 7 „protiv”, 9 „suzdržanih”) donesen je zaključak da za povratno djelovanje pojedinih odredbi predloženog zakona postoje osobito opravdani razlozi.

Poimeničnim glasovanjem zastupnika Hrvatski je sabor 15. prosinca 2008. hitnim postupkom donio Zakon o golf igralištima, zajedno s prihvaćenim amandmanima (72 „za” 3 „protiv”, 2 „suzdržana”).

Đ.K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O CARINSKOJ TARIFI

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Rasprava o ovom zakonskom prijedlogu vođena je na 7. sjednici Hrvatskoga sabora, 4. prosinca 2008. godine. Zakonom o izmjeni Zakona o carinskoj tarifi ukida se plaćanje carinske pristojbe u iznosu od 10,00 kuna koja se temeljem Zakona o carinskoj tarifi naplaćivala pri podnošenju carinske deklaracije.

O PRIJEDLOGU

U prikazu zakonskog Prijedloga poslužili smo se uvodnim izlaganjem predstavnice predlagatelja, državne tajnice u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva **Tamare Obradović-Mazal**.

Istaknula je da se Prijedlogom zakona briše odredba članka 7. važećeg Zakona kojim je propisana obve-

za plaćanja carinske pristojbe u iznosu od 10,00 kuna po jednoj podnijetoj carinskoj deklaraciji. Naime, stav je Europske komisije da su to pristojbe s jednakim učinkom uvoznim i izvoznim carinama te se njihovom naplatom krše odredbe članka 19. i 20. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i obveze iz članka VIII Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT).

Inače, prihodima od carinske pristojbe do sada je raspolagala Carinska uprava, a bili su namijenjeni modernizaciji i razvoju carinske službe prema programu Ministarstva financija.

Europska komisija drži da ta pristojba nije utemeljena na konkretno pruženoj usluzi, odnosno da ju je nemoguće definirati i da nema stvarnu podlogu u radu carinske službe, već je zapravo paušalno određena. Stoga ju Europska komisija drži protivnoj praksi i pravnoj stečevini Europske unije.

Mazal je zaključila da je polazeći od obveza koje je Hrvatska preuzela, posebice glede Poglavlja 29. – Carinska unija, potrebno od 1. siječnja 2009. godine ukinuti takvu pristojbu.

RADNA TIJELA

Odbor za financije i državni proračun jednoglasno je, bez rasprave, odlučio predložiti Saboru donošenje predmetnog Zakona. **Odbor za europske integracije** utvrdio je da je Konačni prijedlog usklađen s pravnom stečevinom EU, te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. **Odbor za zakonodavstvo** podupire donošenje Zakona i ne protivi se prijedlogu da se donese po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga Odbor nema primjedbi.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi državne tajnice **Tamare Obradović-Mazal**, izvješće Odbora za financije i državni proračun podnio je predsjednik Odbora **Goran Marić**.

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Goran Marić**. Osvrnuo se na članak 1. Zakona o carinskoj tarifi, koji propisuje da se pri podnošenju carinske deklaracije obvezno plaća i carinska pristojba u iznosu od 10 kuna. „Razumljiv je stav Europske komisije da je ta pristojba s jednakim učinkom uvoznim i izvoznim carinama te da se naplatom takve pristojbe krše odredbe članaka 19. i 20. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju”, komentira Marić.

Također, drži razumljivim da Europska komisija smatra da je naplata pristojbe od 10 kuna i kršenje obveze iz članka 8. Općeg sporazuma o carini i trgovini koji propisuje da sve pristojbe i javna davanja koja se naplaćuju pri uvozu i izvozu moraju biti ograničena na visinu približnih troškova izvršenih usluga. Drugim riječima, Europska komisija smatra da nije dopušteno naplaćivati carinsku pristojbu za uobičajene redovne djelatnosti carinske službe. Klub podržava Prijedlog.

Jedan financijski namet manje

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorila je **Nadica Jelaš**. Klub podržava Prijedlog, „ne samo zato što on znači korak bliže Europskoj uniji, već i zato što to gospodarskim subjektima znači jedan financijski namet manje, određeno financijsko rasterećenje uvoznika i izvoznika”.

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je **Goran Beus Richembergh**. Kritički je primijetio da „naša Carinska uprava i Ministarstvo financija već godinama znaju da je to namet koji nije sukladan europskim normama”. Također, ubiranje te pri-

stojbe suprotno je Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju kao i Općem sporazumu o carini i trgovini. „Koristim priliku upozoriti Hrvatski sabor da je došlo vrijeme otvoreno razgovarati o tome što se radi u Ministarstvu financija i Carinskoj upravi te u tom smislu predlažem Predsjedništvu Hrvatskoga sabora, u ime Kluba zastupnika HNS-a, da tu temu stavi na dnevni red”, rekao je Beus. Klub će podržati donošenje zakona.

U ime **Kluba zastupnika HDSSB-a** govorio je **Vladimir Šišljagić**. Klub će podržati predloženu izmjenu zakona, dapače, smatraju je za „potrebitu i dobru”. Zamolio je predstavnika hrvatske Vlade da objasni i podastre podatke koliko je novca u 2007. godine prikupljeno temeljem članka 7. Zakona o carinskoj tarifi čije se ukidanje sada traži. „Gdje je išao taj novac, kolika su to sredstva i što se namjerava poduzeti s obzirom na to da tih sredstava više nema, a namijenjena su modernizaciji carinske uprave”.

Tamara Obradović Mazal u ime predlagatelja odgovorila je da, prema procjeni Ministarstva financija, godišnji prihod od te carinske pristojbe iznosi 33 milijuna kuna, a namijenjen je modernizaciji carinske službe.

U pojedinačnoj raspravi govorili su: **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**, **Nevenka Majdenić (HDZ)**, **Vesna Buterin (HDZ)**, **Boro Grubišić (HDSSB)** i **Nadica Jelaš (SDP)**.

Zastupnici su na 7. sjednici Hrvatskoga sabora, 5. prosinca 2008. godine, jednoglasno, sa 111 glasova „za” prihvatili Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o carinskoj tarifi.

S.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSEBNOM POREZU NA DUHANSKE PROIZVODE

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Hrvatski je sabor 12. prosinca 2008. raspravljao o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode kojim se naše zakonodavstvo usklađuje sa zakonodavstvom Europske unije, u dijelu oporezivanja cigareta. Predloženim zakonom uvodi se nova porezna osnovica za obračun posebnog poreza na cigarete, a iskazuje se kao dvokomponentno oporezivanje.

O PRIJEDLOGU

Budući da način obračuna posebnih poreza temeljen na važećem sustavu oporezivanja nije usklađen s pravnom stečevinom Europske unije glede oporezivanja cigareta, Republika Hrvatska zakonskim prijedlogom uvodi europski trošarinski sustav oporezivanja cigareta. Njime se propisuje trošarinska osnovica 1000 komada cigareta i maloprodajna cijena cigareta. A posebni porez plaćao bi se kao dvokomponentni i to kao specifičan posebni porez propisan u određenom iznosu za količinu od 1000 komada cigareta i kao proporcionalni posebni porez određen u postotku od maloprodajne cijene cigareta, za svaku skupinu cigareta posebno. Predloženim zakonom postupno se ukida različito trošarinsko opterećenje skupina cigareta. Tako se od 1. siječnja 2009. razlike poreznog opterećenja između skupina cigareta A, B i C sma-

njuje za 50%, a od 1. siječnja 2010. razlika između skupina glede trošarinskog (posebnog poreza) opterećenja više neće postojati. Predloženi obračun posebnoga poreza na cigarete iskazuje se kao kombinirano oporezivanje, a ovakav način oporezivanja cigareta u skladu je s pravnom stečevinom Europske unije.

RADNA TIJELA

Nadležna radna tijela – **Odbor za zakonodavstvo** i **Odbor za financije i državni proračun** – podržali su donošenje predloženog zakona. **Odbor za europske integracije** ustvrdio je da je Konačni prijedlog zakona usklađen s pravnom stečevinom Europske unije te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Najprije je u ime predlagatelja uvodno govorio državni tajnik Ministarstva financija dr. sc. **Zdravko Marić**. Prema dosad važećem Zakonu, poseban porez na cigarete skupine A (popularna skupina) iznosio je 5,50 kuna, na cigarete skupine B (standardna skupina) 6,40 kuna, a skupine C (ekstra skupina) 10,90 kuna. Spomenuti iznosi odnose se na paketić od 20 komada cigareta dužine 120 mm. Predloženim zakonom za 50% smanjuje se ta razlika poreznog opterećenja između skupina A, B i C već od 1. siječnja 2009., a pot-

puno će se ukinuti od 1. siječnja 2010. godine. Usklađivanje trošarinskog zakonodavstva Republike Hrvatske s trošarinskim zakonodavstvom Europske unije, jedna je od obveza preuzetih u Poglavlju 16 „Oporezivanje”, te u Pregovaračkom stajalištu za spomenuto poglavlje.

Klub zastupnika SDP-a podržat će predloženi zakon, prenio je **Slavko Linić**. S predloženim promjenama u trošarinama mogli bi se pojaviti problemi povezani s povećanjem ilegalnog prometa na tržištu cigareta, a crno tržište može narušiti proizvodnju tog proizvoda. U borbi sa crnim tržištem proizvođači cigareta bit će primorani spustiti cijenu domaćim cigaretama, a to se može odraziti na poticaje u proizvodnji te kulture, napose na punjenje državnoga proračuna, pojašnjava zastupnik. Hrvatska je dobila dvije godine predaha do konačnog usklađivanja hrvatskoga trošarinskog sustava oporezivanja cigareta s trošarinskim sustavom Unije pa valja vidjeti kako spriječiti mogući utjecaj crnog tržišta, zaključio je zastupnik.

Klub zastupnika HDZ-a podržat će zakonski prijedlog, izvijestio je dr. sc. **Goran Marić**.

Hrvatski je sabor, hitnim postupkom, 15. prosinca 2008. donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode (95 „za”, 5 „protiv” i 4 „suzdržana”).

J.Š.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Brže i lakše okrupnjavanje poljoprivrednih površina

Primjena Zakona trebala bi rezultirati okrupnjavanjem poljoprivrednih gospodarstava, povećavanjem korištenih poljoprivrednih površina i stavljanjem u funkciju dosad nekorisćenoga poljoprivrednog zemljišta. Novi bi zakon trebao ubrzati raspolaganje i gospodarenje poljoprivrednim zemljištem te pooštriti uvjete za njegovu prenamjenu.

O predloženom zakonu Hrvatski je sabor raspravljao dva dana – na sjednici 5. i 9. prosinca 2008.

O PRIJEDLOGU

Zakonski je prijedlog uvodno obrazložio ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja mr.sc. **Božidar Pankretić**.

Hrvatska ima 2,69 milijuna hektara poljoprivrednog zemljišta, od čega je u vlasništvu države 890.214 hektara, a u privatnom 1.804.823 hektara. Dosad važeći zakon najvećim se dijelom odnosio na raspolaganje državnim poljoprivrednim zemljištem. Poljoprivredno zemljište u privatnom vlasništvu, njegov promet i raspolaganje nije dosad bio uređen posebnim propisom te su se na njega primjenjivali opći propisi koji uređuju vlasništvo. Rezultat je stalni trend usitnjavanja proizvodnih parcela i nekorisćenje poljoprivrednih površina za poljoprivrednu proizvodnju. Primjena dosad važećeg zakona pokazala je određene nedostatke koji se pokušavaju otkloniti novim zakonskim rješenjima.

Vlasnici poljoprivrednog zemljišta ne mogu biti strane pravne ili fizičke osobe, osim ako je to uređeno među-

narodnim ugovorima. Utvrđeni su slučajevi kada se ne plaća promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe i pooštavaju uvjeti kod utvrđivanja visine naknade kod promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta izvan granica građevinskog područja bila bi 50% prosječne cijene zemljišta unutar granica građevinskog zemljišta, a za osobito vrijedno zemljište 100% prosječne cijene. Za poljoprivredno zemljište unutar granica građevinskog područja naknada bi iznosila 5, odnosno 10% prosječne cijene zemljišta.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države može se prodati, dati u zakup ili u dugogodišnji zakup te, kada je riječ o ribnjacima, u koncesiju. Zemljište bi se u zakup davalo na rok od 20 godina (Ministarstvo više ne bi davalo suglasnost za prodaju ili zakup), u dugogodišnji zakup na rok od 50 godina (uz suglasnost ministara poljoprivrede i financija), a na isti rok izdavale bi se koncesije za ribnjake.

Zakup za minirano poljoprivredno zemljište ne bi se plaćao u prvih deset godina ako zakupoprimac podmiri troškove razminiranja. Prihodi od prodaje i zakupa državnoga poljoprivrednog zemljišta dijelili bi se u omjeru 25% državi, 25% županiji i 50% lokalnoj samoupravi. Prihode od dugogodišnjeg zakupa u istom bi omjeru podijelili država i lokalne jedinice, a od koncesija na ribnjacima 70% prihoda išlo bi državi i 30% lokalnoj samoupravi.

Predviđa se osnivanje Agencije za poljoprivredno zemljište koja bi

obavljala poslove okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta i unaprjeđenja gospodarenja njime. Promet privatnim poljoprivrednim zemljištem provodile bi jedinice lokalne samouprave, u ime Agencije.

Zakon propisuje novčane kazne za neobrađivanje poljoprivrednog zemljišta, a te bi kaznene odredbe na snagu stupile početkom 2010. Takvo zemljište moglo bi se dati u zakup fizičkoj ili pravnoj osobi najduže na rok od tri godine, uz naknadu zakupnine vlasniku zemljišta, a ono obraslo višegodišnjim raslinjem na rok od deset godina.

RADNA TIJELA

Radna tijela koja su razmatrala zakonski akt iznijela su određene primjedbe i amandmane od kojih izdajamo neke, sugerirajući Saboru da donese zakon.

U **Odboru za poljoprivredu, ribarstvo i ruralni razvoj** izražena je sumnja u svezi s ustavnosti članka 81. po kojem postupak prodaje i zakupa privatnog poljoprivrednog zemljišta provodi jedinica lokalne samouprave u ime i za račun Agencije. Upitna je kompetentnost jedinica lokalne samouprave u raspolaganju poljoprivrednim zemljištem. Pozitivnim je ocijenjeno stavljanje pod kontrolu prodaje i zakupa privatnog poljoprivrednog zemljišta, pohvaljeno osnivanje Agencije, pravo prvokupa i stvaranje zemljišnog fonda koji će omogućiti okrupnjavanje.

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje Zakona i podnio 15 amandmana kojima se uglavnom

RASPRAVA

Politička odluka

pravno – nomotehnički dorađuju izričaji. Iznesene su neke primjedbe i prijedlozi na pojedina rješenja, a predlagatelju predloženo da ih razmotri i svojim amandmanskim intervencijama otkloni uočene manjkavosti.

U raspravi u **Odboru za prostorno uređenje i graditeljstvo** od predlagatelja su zatražena dodatna pojašnjenja vezana uz člankom 25. definiranu prosječnu cijenu zemljišta koja je osnova za obračun jednokratne naknade koja se plaća za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta te ukazano na potrebu dorade izričaja. Ukazano je i na važnost inventarizacije poljoprivrednog zemljišta i utvrđivanja stvarnog stanja u prostoru.

U **Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu** smatraju da bi trebalo preispitati rješenja kojima se uređuje pitanje davanja u zakup neobrađenoga poljoprivrednog zemljišta u privatnom vlasništvu, s obzirom na to da se zemljište daje u zakup mimo volje njegovog vlasnika. Potrebno je izmijeniti predloženi omjer raspodjele sredstava ostvarenih od naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta tako da 50% tako ostvarenih sredstava bude pripadajući prihod državnog proračuna, a preostalih 50% prihod proračuna jedinice lokalne samouprave na čijem se području zemljište nalazi.

Članovi **Odbora za zaštitu okoliša** izrazili su dvojbu glede rješenja prema kojem se investitor oslobađa plaćanja naknade zbog umanjene vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta pri gradnji golf igrališta uz obrazloženje da se radi o profitabilnoj djelatnosti, a npr. to nije predviđeno za poduzetničke zone.

Članovi **Odbora za razvoj i obnovu** ukazali su na potrebu jasnijeg definiranja pitanja prenamjene poljoprivrednog zemljišta u korist izgradnje poslovnih zona i korištenja sredstava od prenamjene.

Nakon uvodničara govorili su predstavnici klubova zastupnika. **Klub zastupnika SDP-a** uočava potrebu donošenja Zakona ali dva su razloga zašto ga neće podržati u predloženom sadržaju, rekla je **Dragica Zgrebec**. Dodala je da politička odluka o privatizaciji državnoga poljoprivrednog zemljišta nije dobra u vrijeme globalne ekonomske krize i poistovjetila ju je s privatizacijom društvenih poduzeća u vrijeme Domovinskog rata. Većina poljoprivrednih proizvođača nije financijski sposobna kupiti zemljište jer su prezaduženi, a njihovi proizvodi nekonkurentni. Predloženi zakon zadire u pravo slobodnog raspolaganja privatnim poljoprivrednim zemljištem, u smislu zakupa i prodaje. Neprihvatljivo je da u gospodarenju državnim, a posebno privatnim zemljištem, odlučuju jedinice posjeda nije moguće ostvariti samo prodajom državnog zemljišta i kupnjom privatnog zemljišta već i drugim agrotehničkim mjerama. Određenim novčanim kaznama potrebno je „stimulirati vlasnike” da obrađuju zemljište, ali u Klubu sumnjaju da će predloženi način polučiti uspjeh i smanjiti površine neobrađenoga zemljišta. S obzirom na primjedbe Kluba, zakon bi trebalo uputiti u treće čitanje. U suprotnom, Klub neće glasovati za predloženi zakon, zaključila je Zgrebec.

Reagirao je ministar **Pankretić**, konstatacijom da je politička odluka o privatizaciji poljoprivrednog zemljišta donesena još 2001. kada su definirani prioriteta za obiteljska poljoprivredna gospodarstva, i ustvrdio kako je nedopustivo da velike poljoprivredne površine ostanu neobrađene. „Sve države u našem okruženju i one u EU riješile su taj problem. Vrijeme je da i mi to riješimo”, zaključio je ministar.

Klub zastupnika HSS-a će podržati zakonski prijedlog jer dugoročno rješava pitanje poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj, napose proizvodnje hrane, naglasio je **Zdravko Kelić**. Na taj se način otvara prostor Hrvatskoj da kao država uvozi samo hranu koju ne može proizvesti. Uvjeren je da će predloženi zakon pojednostaviti i ubrzati rješavanje pitanja raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Ne treba limitirati razvoj

Klub zastupnika HDZ-a također će podržati predloženi zakon jer nizom zakonskih odredbi propisuje zaštitu poljoprivrednog zemljišta i stvara temeljne pretpostavke za proces okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta a to je, kaže dr. sc. **Dragan Kovačević**, osnovni uvjet za konkurentniju poljoprivrednu proizvodnju. Zauzeo se za značajno smanjenje predviđenih naknada za prenamjenu zemljišta. Poljoprivredno zemljište valja zaštititi, ali istovremeno ne bi trebalo limitirati razvoj i novu gradnju, posebno poduzetničkih zona i proizvodnih objekata. Predložio je da se za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta zbog gradnje proizvodnih objekata izvan poduzetničkih zona uopće ne plaća naknada.

Stavove **Kluba zastupnika IDS-a** iznio je **Damir Kajin**. Ključne su, kaže, odredbe o novčanim kaznama za vlasnike koji ne obrađuju poljoprivredno zemljište. Najviše mu smeta odredba o novčanom kažnjavanju vlasnika koji ne obrađuju zemlju iznosom od 500 do 15.000 kuna. Takvo rješenje naziva nacionalizacijom kakva nije bila niti 1948. Upozorio je na apsurdno visoke cijene poljoprivrednog zemljišta u Istri. Pozdravlja odredbu da stranci ne mogu stjecati poljoprivredno zemljište, osim ako to nije uređeno međunarodnim ugovorima, ali dodaje kako nema straha da će to stranci učiniti u Istri gdje je zemljište dva, tri pa čak i pet puta skuplje nego npr.

u Austriji i Švicarskoj. Zakon je potreban, kaže, ali bi volio da ide u treće čitanje, a ako se to ne dogodi suzdržat će se kod glasovanja.

Ratko Gajica najavio je da će potpora **Kluba zastupnika SDSS-a** ovisiti o najavljenim amandmanima kojima bi trebalo ispraviti pojedina ustavno upitna rješenja. Nedopustivim smatra da se privatne vlasnike poljoprivrednog zemljišta novčano kažnjava jer ga ne obrađuju, a da se pritom ne sagledaju okolnosti tj. mogu li takvi vlasnici zemljišta uopće obrađivati zemlju i od toga imati koristi. Takvo rješenje nema smisla ako se ne odredi prijelazno razdoblje, naglašava Gajica. Upozorava da neke zakonske odredbe nisu usklađene npr. članak 15. sa člancima 81. do 85. glede vremena primjene.

Stavove **Kluba zastupnika HNS-a** prenio je **Željko Vincelj**. Naplaćivanje kazne za neobrađeno zemljište već je jedanput „palo” na Ustavnom sudu Hrvatske pa bi predlagatelj zakona trebao provjeriti je li želja države da ne bude neobrađenih poljoprivrednih površina dovoljan razlog za ograničavanje slobode raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Seljaci, kaže, poručuju Vladi Republike Hrvatske da prije novčanog kažnjavanja vlasnika zemljišta bolje regulira cijene repromaterijala i ostalih troškova u poljoprivredi, sredi situaciju glede uvoza poljoprivrednih proizvoda i otkupa viškova proizvoda od naših proizvođača, napose sustav zaštite od poplava te osigura efikasniju protugradnu obranu i navodnjavanje.

Razriješiti dvojbe

Zakon je potreban jer nema veće produktivnosti i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje bez okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta niti ozbiljnih programa i financiranja iz fondova Europske unije, rekla je mr. sc. **Zdenka Čuhnil** (nezavisna; zastupnica češke i slovačke nacionalne manjine) u

ime Kluba zastupnika nacionalnih manjina. Zatim je iznijela više stručnih i suštinskih primjedbi na zakonski tekst sugerirajući predlagatelju da ih razmotri. Kako bi se dobio što kvalitetniji Zakon o poljoprivrednom zemljištu predložila je da se zakonski tekst uputi u treće čitanje.

Klub zastupnika HDSSB-a podržava predloženi zakon kojim se žele otkloniti dosadašnji nedostaci i okrupniti poljoprivredno zemljište, rekao je dr. sc. **Vladimir Šišljagić**. Brojne primjedbe, prijedlozi i amandmani logično upućuju na potrebu upućivanja zakona u treće čitanje. Prilika je to da se razriješe neke dvojbe glede predloženog načina raspolaganja privatnim poljoprivrednim zemljištem. U svjetlu rasprava o regionalizaciji i potrebi decentralizacije Hrvatske prigoda je da se sjedište Agencije za poljoprivredno zemljište ustroji tamo gdje ima najviše poljoprivrednog zemljišta – u Slavoniji i Baranji.

Dragutin Lesar (nezavisni) smatra da se vlasnicima poljoprivrednog zemljišta u privatnom vlasništvu ne može prijetiti novčanim kaznama ukoliko ne obrađuju zemljište, a da istodobno zakonodavac nije propisao obvezu općine ili grada da tu zemlju zakupi. Prema predloženom zakonu Agencija ne mora otkupiti ponudeno zemljište po cijeni koju ponudi njegov vlasnik, a onda se mogu pojaviti mešetari i ponuditi pola od ponudene cijene i u konačnici cijena poljoprivrednog zemljišta pada za 50%, upozorava Lesar. Nepravda se može otkloniti izmjenom predložene odredbe tj. propisivanjem obveze države da otkupi zemlju od vlasnika koji je ne mogu obrađivati jer su stari, bolesni ili nemaju novac da investiraju u poljoprivrednu mehanizaciju. Tek nakon toga može im se prijetiti novčanim sankcijama, rezolutan je Lesar. Uzvratilo je ministar **Pankreć** konstatacijom da svaki vlasnik poljoprivrednog zemljišta ima pravo obrađivati svoju zemlju, ali ako to ne čini

tada je država dužna da o tome vodi brigu. Predloženim rješenjima zakonodavac samo želi okrupniti poljoprivredno zemljište jer je to osnova za razvoj konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje.

Onemogućiti preprodaju poljoprivrednog zemljišta

U pojedinačnoj raspravi sudjelovali su: **Mario Habek** (SDP), **Ingrid Antičević-Marinović** (SDP), **Boris Šprem** (SDP) i **Marijana Petir** (HSS), a u nastavku sjednice 9. prosinca još i **Nadica Jelaš** (SDP), **mr. sc. Tatjana Šimac-Bonačić** (SDP), **Branko Kutija** (HDZ), **Josip Leko** (SDP), **Franjo Lucić** (HDZ), **Šimo Đurđević** (HDZ), **Krešo Filipović** (HDZ), **Marin Brkarić** (IDS), **Ante Kulušić** (HDZ), **Jerko Rošin** (HDZ), **dr. sc. Goran Heffer** (SDP), **Borislav Matković** (HDZ), **Boris Kunst** (HDZ), **Dragica Zgrebec** (SDP), **Boro Grubišić** (HDSSB), **Nevenka Marinović** (HDZ), **Zlatko Koračević** (HNS) te **Stanko Grčić** (HSS) te **Josip Friščić**, potpredsjednik Hrvatskoga sabora.

U petominutnoj raspravi govorio je **Damir Kajin** u ime **Kluba zastupnika IDS-a**. Zemlju bi trebalo dati pravim poljoprivrednicima i onemogućiti preprodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a rok u kojem kupac ne može otuđiti takvo zemljište protegnuti sa predloženih 10 na najmanje 30 godina.

U završnoj riječi ministar **Pankreć** zahvalio je na konstruktivnim prijedlozima iz dvodnevne rasprave i naglasio važnost zakona za budućnost ukupne poljoprivrede u Hrvatskoj.

GLASOVANJE

Na sjednici 15. prosinca glasovalo se o zakonskom prijedlogu. Najprije je Klub zastupnika SDP-a predložio da se o konačnom prijedlogu zakona provede treće čitanje kako bi se otklonile neustavne odredbe uz

pojašnjenje da je ograničavanje raspolaganja privatnim zemljištem u smislu prodaje i zakupa suprotno ustavnoj odredbi o nepovredivosti privatnog vlasništva. U ime zakonodavca ministar Pankreć je odbio taj prijedlog.

Dr. sc. **Milorad Pupovac** je rekao da Klub zastupnika SDSS-a podržava osnovnu namjeru zakona, ali također smatra da ga treba uputiti u treće čitanje kako bi se otklonile zamke i opasnosti koje se u njemu kriju glede povrede osnovnog ustavnog prava na vlasništvo. Klub ne može prihvatiti da se jednom velikom broju ljudi oduzme pravo vlasništva samo zato što su se zatekli u kolopletu najrazličitijih ratnih, ekonomskih, socijalnih i drugih okolnosti. Rješavanje pitanja vlasništva zemljišta ne može se postići davanjem ovlasti Agenciji te općinama i njihovim povjerenstvima da to i urade. Isto je tako nedopustivo da se katastarske knjige uređuju posredstvom instituta najma i koncesije uz pomoć povjerenstava i Agencije, dakako.

Predloženi zakon ne ulazi u institut vlasništva zemlje već mu je osnovna namjera rješavanje problema neo-

brađenoga poljoprivrednog zemljišta, reagirao je ministar **Pankreć**.

Prijedlog Kluba zastupnika da se zakon uputi u treće čitanje nije dobio potreban broj glasova (70 zastupnika bilo je protiv prijedloga, a tri su bila suzdržana).

„Zeleno svjetlo”, međutim, dobio je prijedlog da se provede rasprava o tri Vladina amandmana (obrazložio ih je ministar Pankreć). Prvim se smanjuje broj objekata za koje investitor ne plaća naknadu iz članka 23. Konačnog prijedloga zakona te propisuje da se pri gradnji golf – igrališta u užem smislu investitor oslobađa plaćanja naknade iz članka 23.

Drugim se amandmanom dopunjuje odredba članka 81., na način da se propisuje raspolaganje privatnim poljoprivrednim zemljištem koje se nalazi izvan granica građevinskog područja i propisuje da su pravni poslovi koje sklopi vlasnik privatnoga poljoprivrednog zemljišta protivno odredbi spomenutog članka ništetni.

Posljednji amandman tiče se pojašnjavanja postupanja poljoprivrednog inspektora u postupku donošenja rješenja iz članka 89. Konačnog prijedloga zakona.

Glasovanjem zastupnici su prihvatili prvi i treći amandman sa 76 glasova „za” i 3 „suzdržana”, a drugi amandman jednoglasno sa 79 glasova „za”.

Usljedio je glasovanje o ukupno 46 podnesenih amandmana. Prihvaćeni su svi amandmani Odbora za zakonodavstvo, zajednički amandmani Kluba zastupnika HDZ-a i HSS-a, osim amandmana na članke 3. i 24. (u ime podnositelja povukla ih je HSS-ova zastupnica Marijana Petir) i jedan amandman mr. sc. Zdenke Čuhnil (nezavisna). Nije prihvaćen amandman zastupnika Bore Grubišića (HDSSB), po četiri amandmana mr. sc. Zdenke Čuhnil (nezavisna) i Kluba zastupnika HDSSB-a, pet amandmana Kluba zastupnika SDSS-a, dva amandmana Kluba zastupnika IDS-a, po dva amandmana zastupnika dr. sc. Ive Josipovića (nezavisni) i Zvonimira Mršića (SDP), a dr. sc. Dragan Kovačević (HDZ) povukao je dva svoja amandmanska prijedloga.

Većinom glasova (72 „za”, 3 „protiv” i 2 „suzdržana”) zastupnici su donijeli Zakon o poljoprivrednom zemljištu, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

J.Š.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O OBAVLJANJU GOEDETSKE DJELATNOSTI

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

U 2007. počela je reforma postojećega hrvatskog sustava prostornog uređenja i gradnje u dijelu koji se odnosi na geodetske djelatnosti. Započetu reformu potrebno je na zakonodavnoj razini dovršiti donošenjem predloženog zakona, koji će, u sinergiji s paralelno predloženim Zakonom o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji, usklađeno urediti obavljanje svih poslova u prostornom uređenju i gradnji, a za geodetsku djelatnost i šire.

Hrvatski je sabor o predloženom zakonu raspravljao 11. prosinca 2008.

Zakonski prijedlog određuje poslove geodetske djelatnosti i uređuje obavljanje stručnih geodetskih poslova određenih propisima koji uređuju državnu izmjeru i katastar nekretnina, prostorno uređenje i gradnju, komasaciju i zaštitu prirode. U tu svrhu potrebno je urediti obavljanje geodetske djelatnosti i udruživanje u strukovnu udrugu geodetskih inženjera (komoru). Zakonom se uređuje i pitanje stegovne odgovornosti ovlaštenog inženjera geodezije i procesne mjere, obveza i način polaganja stručnog ispita, obvezno osiguranje od odgovornosti ovlaštenih inženjera

i pravnih osoba koje obavljaju geodetsku djelatnost, napose nadzor nad provedbom Zakona i kaznene odredbe.

Odbor za prostorno uređenje i graditeljstvo podržava donošenje zakona i ističe njegovo značenje za uspješnu provedbu propisa čije su promjene u pripremi, a koji uređuju određivanje pomorskog dobra i komasaciju poljoprivrednog zemljišta. U kontekstu Konačnog prijedloga zakona o poljoprivrednom zemljištu istaknuta je važnost sređivanja katastra ažuriranjem podataka temeljem utvrđenog stvarnog stanja. Odbor je predložio Hrvat-

skome saboru da donese predloženi zakon.

Isto je predložio i **Odbor za zakonodavstvo** uz tri amandmanska prijedloga kojim se nomotehnički uređuju izričaji i usklađuju s hrvatskim pravnim sustavom.

Odbor za europske integracije utvrdio je da je Konačni prijedlog zakona usklađen s pravnom stečevinom Europske unije te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Donošenjem predloženog zakona pitanje svekolike geodetske djelatnosti uredit će se jednim zakonom što će značajno olakšati razumijevanje prava i obveza u obavljanju geodetske djelatnosti, rekao je uvodno **Davor Mrduljaš**, državni tajnik Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Predloženi zakon usklađuje se sa smjernicama Europske unije oko rada stranih inženjera u geodeziji u Republi-

ci Hrvatskoj. Donošenjem Zakona stvorit će se pretpostavke za primjenu hrvatskoga kvalifikacijskog okvira koji uskoro treba biti usvojen, a strukovno udruživanje ovlaštenih inženjera geodezije provest će se kroz neovisnu geodetsku komoru. Time će se osigurati bolja zaštita interesa ovlaštenih inženjera geodezije i olakšati budući rad.

Bolji zakonski uvjeti za obavljanje geodetske djelatnosti najprije bi se trebali osjetiti uz primjenu Zakona o poljoprivrednom zemljištu angažmanom na prijeko potrebnom sređivanju katastra ažuriranjem podataka utvrđenih uvidom u stvarno stanje na terenu, rekao je **Jerko Rošin** u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**. Klub će glasovati za predloženi zakon, zaključio je zastupnik.

I **Klub zastupnika HNS-a** glasovat će za predloženi zakon jer se prvi put zasebnim propisom i na jedinstven način uređuje obavljanje geo-

detske djelatnosti u Hrvatskoj, naglasio je **Željko Vincelj**. Istaknuo je veliku važnost geodetske djelatnosti za građane i ukupni državni razvoj. Dodao je da samo usklađeni podaci katastra i zemljišnih knjiga sa stvarnim stanjem na terenu garantiraju građanima sigurnost u pravnom prometu nekretninama, a lokalnoj samoupravi i državi u cjelini osiguravaju preduvjete za kvalitetno upravljanje prostorom.

Jedini sudionik u pojedinačnoj raspravi bio je zastupnik **Anđelko Mihalić (HDZ)**, a zatim je predstavnik predlagatelja gospodin **Mrduljaš** prihvatio sve amandmane Odbora za zakonodavstvo.

Na sjednici 15. prosinca 2008. godine sa 102 glasa „za” i 3 „suzdržana” zastupnici su donijeli Zakon o obavljanju geodetske djelatnosti s prihvaćenim amandmanima.

J.Š.

PRIJEDLOG ZAKONA O VODAMA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Predloženim novim zakonom o vodama hrvatsko se zakonodavstvo u potpunosti usklađuje s dokumentima Europske unije koji reguliraju područje voda. Predlaže se decentralizacija u upravljanju vodama s jasno utvrđenim nadležnostima na nacionalnom, regionalnom i lokalnom vodnom sektoru. Hrvatski je sabor o predloženom zakonu raspravljao 11. prosinca 2008. godine.

O PRIJEDLOGU

Prema predloženim odredbama vode su opće dobro i imaju osobitu zaštitu Republike Hrvatske. Isključena je privatizacija vodnog resursa, posebno vodnokomunalne infrastrukture. Predviđa se značajna reforma komunalnoga sektora. Djelatnosti javne vodoopskrbe i odvod-

nje i pročišćavanja otpadnih voda prelaze u nadležnost vodnog gospodarstva. Novina je osnivanje neovisnog regulatora vodnih usluga, Agencije za regulaciju vodnih usluga, kao samostalne, neovisne i neprofitne pravne osobe. Za obavljanje znanstvenostručnih poslova potrebnih za provedbu zakona Vlada Republike Hrvatske osnovat će Institut za vode.

Jedan od planskih dokumenata za upravljanje vodama je Strategija upravljanja vodama, a donosi ga Hrvatski sabor.

RADNA TIJELA

Nadležna radna tijela – **Odbor za regionalni razvoj, šumarstvo i vodno gospodarstvo, Odbor za zaštitu okoliša i Odbor za gospodarstvo** – razmotrila su predloženi

zakon. Uz određene primjedbe i pitanja predložila su njegovo prihvaćanje. **Odbor za zakonodavstvo** ukazuje na to da pojedine odredbe treba pravno i nomotehnički doraditi, posebice, koja uređuju pitanje koncesija i vlasništva.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskoga sabora zastupnicima je u ime predlagatelja uvodno govorio državni tajnik u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva **Zdravko Krmek**. Definiraju se aktivnosti u pogledu javne vodoopskrbe, odvodnje, obrade otpadnih voda te u dijelu zaštite od štetnog djelovanja voda, istaknuo je.

Klub zastupnika SDP-a neće podržati Prijedlog zakona, izvijestila je dr.sc. **Mirela Holy**. Razloga za

to ima više. Jedan je da se predlagatelj ne odnosi s dužnim poštovanjem prema vodi i vodnom bogatstvu. Zalažemo se za donošenje kvalitetnog zakona, za izradu kvalitetnih studija utjecaja na okoliš kojima bi se istinski štitio hrvatski javni interes, a ne pogodovalo interesu investitora. Odredbe koje reguliraju koncesije za korištenje voda širom otvaraju vrata korupciji, neke su od primjedbi.

Provodi se centralizacija?

Klub zastupnika HNS-a neće podržati predloženi zakon, prenio je **Zeljko Vincelj**. U vodno gospodarstvo uvodi se nova institucija pod nazivom zajednica uslužnog vodnog područja što će vjerojatno unijeti posebnu zabunu među dosadašnje distributere vode i njihove vlasnike, općine i gradove. Granice uslužnog područja propisuje Vlada Republike Hrvatske, čime provodi centralizaciju, iako govori o decentralizaciji. U ime **Kluba zastupnika SDSS-a** govorio je **Ratko Gajica**. S obzi-

rom na to da se radi o krupnom nacionalnom resursu i javnom interesu mora biti vertikalna garancija za njegovu zaštitu i javnu kontrolu. Plan upravljanja vodama trebalo bi donositi Upravno vijeće Hrvatskih voda, ali uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, predložio je, među ostalim.

Klub zastupnika HDZ-a podržat će predloženi zakon, rekla je **Nevenka Marinović**. Njime je napravljen uspješan spoj između tradicionalnih obrazaca upravljanja vodama i novih upravljačkih instrumenata kako bi se osiguralo održivo upravljanje vodama.

Klub zastupnika IDS-a neće podržati predloženi zakon, izvijestio je **Marin Brkarić**. Ne rješava na sustavan način problematiku javne vodoopskrbe i odvodnje. Ne regulira dovoljno institut javnih operatera, neke su od iznesenih primjedbi. Tu je i prijedlog Kluba da se osnivanje zajednica uslužnih područja ne utvrđuje kao obveza, već kao mogućnost, prema interesima naselja ili općina s manjim brojem stanovnika.

Ni **Klub zastupnika HDSSB-a** neće glasovati za predloženi zakon, rekao je **Boro Grubišić**. U Prijedlogu se krije daljnja rasprodaja nacionalnih bogatstava. Umjesto da vode proglasimo strateškim proizvodom, bogatstvom Republike Hrvatske i potičemo proizvodnju i izvoz pitke vode, one se definiraju kao opće dobro. Dobro je da je ovo prvo čitanje, istaknuo je, među ostalim.

U pojedinačnoj raspravi sudjelovali su: **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** i **Mario Habek (SDP)**.

Sve konstruktivne primjedbe predlagatelj će razmotriti i pokušati ugraditi u konačni prijedlog, rekao je u završnom osvrtu državni tajnik **Zdravko Krmek**. U ovom trenutku Vlada Republike Hrvatske gradi i najvećim dijelom financira osam regionalnih vodovoda, u konačnici će ih biti između 12 i 15, naveo je, među ostalim.

Hrvatski je sabor 15. prosinca 2008. godine prihvatio Prijedlog zakona o vodama (75 „za”, 30 „protiv”).

Đ.K.

PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNIM MISIJAMA UJEDINJENIH NARODA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Temeljem Zakona o obrani i Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu, Hrvatski sabor na 7. sjednici, 15. prosinca 2008. godine, a na prijedlog Vlade RH, je donio Odluku o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga RH u mirovnim misijama UN-a, koji se u 2009. i 2010. godini upućuju uz mogućnost rotacije, u slijedeće mirovne misije UN-a: u Libanon do četiri pripadnika, u Burundi do dva pripadnika, u Afganistan do dva pripadni-

ka, te u Srednjoafričku Republiku i Čad do tri pripadnika.

O PRIJEDLOGU

U prikazu Prijedloga odluke poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja, državnog tajnika u Ministarstvu obrane RH, **Gordana Čačića**. Sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama u skladu je sa strateškim opredjeljenjem Hrvatske kojim se ona svrstava među odgovorne članice međunarodne zajednice spremne preuzeti svoj dio tereta opće sigurnosti, naglasio je Čačić i dodao da je dosadašnje desetogodišnje aktivno sudjelovanje u

mirovnim operacijama pridonijelo izboru Hrvatske za nestalnu članicu Vijeća sigurnosti UN-a, kao i ubrzanje njenog puta u NATO i EU, strateške ciljeve hrvatske vanjske politike. Hrvatska trenutno ima angažirana 133 pripadnika Oružanih snaga u 11 mirovnih misija Ujedinjenih naroda.

Budući da Odluka Hrvatskoga sabora od 18. svibnja 2007. godine, kojom je odobreno sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga u pet mirovnih misija UN-a, važi do 31. prosinca 2008. godine, Vlada RH predlaže Hrvatskome saboru da sukladno Zakonu o obrani i Zakonu o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga RH, policije, civilne zaštite, državnih

službenika i namještenika u mirovnoj misiji i drugim aktivnostima u inozemstvu, donese predmetnu Odluku. Temeljem iste, pripadnici Oružanih snaga RH u 2009. i 2010. godini upućuju se, uz mogućnost rotacije, u mirovne misije u Libanonu do 4 pripadnika, u Burundiji do 2 pripadnika, u Afganistanu do 2 pripadnika, u Srednjoafričkoj Republici i u Čadu do 3 pripadnika, izvijestio je Čačić.

Produženjem sudjelovanja pripadnika OS RH u Libanonu, Hrvatska bi potvrdila svoju spremnost da u okviru međunarodne zajednice pridonese postizanju konačnog mira i stabilnosti u tom dijelu svijeta, ističe Čačić. Nastavak sudjelovanja pripadnika OS RH u Burundiju predlaže se posebice u kontekstu angažiranja Hrvatske u Komisiji za izgradnju mira. Nadalje, Republika Hrvatska dobila je ponudu da u Mirovnu misiju UNAMA u Afganistanu uputi jednog časnika na dužnost časnika za vezu, čija je zadaća pružanje potpore provedbi reformi sigurnosnog sektora i jačanja civilno-vojne suradnje.

Vijeće sigurnosti UN-a usvojilo je Rezoluciju 1778 kojom se odobrava uspostava Misije u Čadu i Srednjoafričkoj Republici pod nazivom MINURCAT. Misija je sastavljena od časnika za vezu sa zadaćom odabira i obuke čadskih policijskih službenika za humanitarnu zaštitu te nadziranje i promociju ljudskih prava. U listopadu 2008. godine Hrvatskoj je upućena ponuda za popunu dužnosti stožernog časnika za planiranje osoblja, za obavještajne poslove i za planiranje.

Čačić je zaključio da bi se predmetnom Odlukom ovlastila Vlada RH da za svaku rotaciju utvrđuje njeno trajanje, broj i organizacijsku strukturu pripadnika Oružanih snaga, a obvezalo bi se Ministarstvo obrane da nakon svake rotacije izvijesti Odbor za obranu Hrvatskoga sabora o provedenoj rotaciji.

RADNA TIJELA

U raspravi na Odboru za obranu Hrvatskoga sabora predloženo je da se Odluka o sudjelovanju pripadnika

OS u mirovnim misijama donese za rok od jedne godine, a ne kako je u istoj predloženo za 2009. i 2010. godinu, jer se rotacije pripadnika mirovnih misija provode svakih šest ili dvanaest mjeseci. Članovi Odbora zaključili su da se Ministarstvo obrane obveže da u roku od 30 dana dostavi Odboru izvješće o funkcioniranju mirovnih misija, te o rokovima u kojima se vrše rotacije mirovnih misija pripadnika OS RH. Nakon provedene rasprave, Odbor je jednoglasno predložio donošenje predmetne Odluke. **Odbor za zakonodavstvo** podupire donošenje ove Odluke, a na njezin tekst nema primjedaba.

Kako nije bilo prijavljenih za raspravu, ona je odmah i zaključena. Sukladno članku 227. Poslovnika Hrvatskoga sabora, za donošenje predmetne Odluke potrebna je dvotrećinska većina glasova zastupnika, točnije 102 glasa. **Glasovanje o predmetnoj Odluci uslijedilo je na 7. sjednici Hrvatskoga sabora, 15. prosinca 2008. godine, kada je ista donesena jednoglasno, sa 119 glasova „za”.**

S.Š.

PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA I ČLANOVA ODBORA ZA DODJELU NAGRADA „FAUST VRANČIĆ”

Predlagatelj: Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora

Hrvatski sabor je na 7. sjednici 15. prosinca 2008. godine većinom glasova, sa 77 „za” i 2 „suzdržana”, sukladno prijedlogu Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora, donio Odluku o imenovanju predsjednika i članova Odbora za dodjelu Nagrade Faust Vrančić. U Odbor za dodjelu Nagrade „Faust Vrančić” imenuje se za predsjednika Ante Markotić, a za članove Igor Čatić, Tonko Ćurko, Alan Labus, Ivica Lovrić i Bernardin Peroš.

O PRIJEDLOGU

Nevenka Majdenić, predsjednica Odbora za izbor, imenovanja i

upravne poslove Hrvatskoga sabora obrazložila je Prijedlog predmetne Odluke. Rekla je da je Odbor na svojoj 25. sjednici jednoglasno utvrdio Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika i članova Odbora za dodjelu Nagrade „Faust Vrančić”. Predlaže se da se u Odbor za dodjelu Nagrade „Faust Vrančić” imenuju: za predsjednika Ante Markotić, a za članove: Igor Čatić, Tonko Ćurko, Alan Labus, Ivica Lović i Bernardin Peroš.

Naime, u članku 39. Zakona o tehničkoj kulturi propisano je da Odbor za dodjelu Nagrade „Faust Vrančić” ima predsjednika i šest članova koje imenuje Hrvatski sabor iz reda ista-

knutih djelatnika u tehničkoj kulturi na prijedlog ministra znanosti, obrazovanja i športa. Jednog od članova Odbora imenuje se iz reda članova Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora, pa je sukladno navedenom za članicu Odbora za dodjelu Nagrade „Faust Vrančić” imenovana zastupnica Ivanka Roksandić.

Kako je dosadašnjem predsjedniku Leu Budinu i članovima Odbora za dodjelu Nagrade „Faust Vrančić”: Igoru Čatiću, Tomislavu Horvatu, Marinu Hrasti, Zvonimiru Jakoboviću i Anti Markotiću protekom zakonskog roka 15. listopada 2008. godine istekao mandat, bilo je potrebno

pristupiti izboru novih članova. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa uputilo je Odboru za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora Prijedlog za imenovanje članova Odbora za dodjelu

Nagrade „Faust Vrančić”, a Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove nakon provedene rasprave jednoglasno je utvrdio Prijedlog odluke koji upućuje Hrvatskome saboru na prihvaćanje.

Hrvatski sabor izglasao je većinom glasova (77 „za”, 2 „suzdržana”) na 7. sjednici Hrvatskoga sabora, 15. prosinca 2008. godine predmetnu Odluku.

S.Š.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2007.

Podnositelj: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Više ulagati u razvoj, poduzetništvo i zapošljavanje

Nakon kraće rasprave Sabor je, uvaživši sugestije radnih tijela i mišljenje Vlade RH prihvatio Izvješće o potporama koje je država 2007. dodijelila pojedinim gospodarskim sektorima. Prema predloženim podacima za subvencije, državna jamstva i druge oblike potpora utrošeno je gotovo 9 mln. kuna ili 13 posto više nego 2006. Budući da podrška države nije značajnije utjecala na povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, zaključeno je da bi ubuduće trebalo više izdvajati za poticanje novih ulaganja, istraživanje, razvitak poduzetništva, te za regionalni razvoj.

O IZVJEŠĆU

Izvješće je na plenarnoj sjednici obrazložila **Olgica Spevec**, predsjednica Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja. Uvodno je napomenula da su uz pregled državnih potpora za 2007. u njemu sadržani i konačni podaci o onima dodijeljenim tijekom 2005. i 2006., i to za sve gospodarske sektore. Prošle godine država je iz Proračuna dodijelila potpore u iznosu od 8,947 mln. kuna, što je za 13 posto više nego prethodne godine (njihov udio u bruto domaćem proizvodu iznosio je 3,3 posto). Podijeli li se ta svota s brojem zaposlenih, odnosno

brojem stanovnika, proizlazi da je svaki od njih za tu namjenu izdvojio gotovo 6 tisuća kuna, odnosno nešto više od 2 tisuće kuna. Na sektorske potpore odnosi se oko 83 posto, dok je svega 17 posto bilo usmjereno na tzv. horizontalne ciljeve (za istraživanje, razvoj i inovacije, zaštitu okoliša, zapošljavanje, malo i srednje poduzetništvo) te za regionalni razvitak. Potpore sektoru industrije i usluga povećane su za 6,8 posto, a oko 40 posto tih sredstava usmjereno je u brodogradnju, zatim za potpore prometu (većim dijelom Hrvatskim željeznicama), industriji željeza i čelika te turizmu. Za regionalni razvitak država je usmjerila oko 480 mln. kuna, ne računajući 195 milijuna koje su poduzetnicima dodijelile lokalne jedinice.

Kad je riječ o kategorijama potpora, lani su prevladavale subvencije, zatim državna jamstva, a postupno raste i udio poreznih izuzeća i oslobođenja. Dok države članice EU potpore uglavnom usmjeravaju za horizontalne ciljeve, u nas se za tu namjenu izdvaja minimalno, napominje državna tajnica. Zbog toga taj vid podrške, unatoč visokom udjelu sredstava u BDP-u, (napose u usporedbi s drugim državama), nema značajniji učinak na povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Stoga treba

mijenjati pristup politici potpora te postupno zamjenjivati one sektorske potporama namijenjenim poticanju novih ulaganja, razvitku poduzetništva, uštedama energije, itd. Drugim riječima, valja provesti nužne reformske zahvate koji će rezultirati restrukturiranjem onih sektora industrije koji, unatoč podršci države, nisu u stanju osigurati pretpostavke za dugoročno održivo poslovanje.

RADNA TIJELA

Evidentan rast regionalnih potpora

U pripremljenoj raspravi ponuđeno izvješće razmotrila su i poduprla nadležna radna tijela – **Odbor za gospodarstvo i Odbor za razvoj i obnovu. Vlada Republike Hrvatske** je također sugerirala Saboru da ga prihvati.

RAPRAVA

Klub zastupnika HDZ-a podupire Izvješće koje, među ostalim, ukazuje i na učinkovitost pojedinih gospodarskih grana (s obzirom na iznos primljenih potpora i ostvareni ekonomski rast), izjavila je **Vesna Butevin**. Značajan porast tog oblika državne podrške zabilježen je u ruj-

nu 2006. kada je odobren paket jamstava za sanaciju brodogradilišta (u iznosu od 4,2 mlrd. kuna), kao prvi korak u procesu restrukturiranja brodogradnje, podsjeća zastupnica. Do kraja te godine realizirana su jamstva u iznosu od 1,5 mlrd. kuna, a lani u iznosu od 1,7 milijardi. Najznačajniji oblik potpora (ne računajući sektore poljoprivrede, ribarstva i prometa) bila su državna jamstva, zatim subvencije, te porezna izuzeća i krediti pod povoljnijim uvjetima. Tzv. horizontalne potpore iznosile su 822,2 mln. kuna, a oko 44 posto tih sredstava usmjereno je za zapošljavanje i usavršavanje hrvatskih branitelja. Malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno je 42,2 mln. kuna, te 100 mln. kuna kroz programe resornog Ministarstva, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo i Hrvatske banke za obnovu i razvoj. U razdoblju od 2005. do 2007. godine evidentan je trend rasta regionalnih potpora, koje su lani bile za 70,3 posto više nego u 2006. Dodjeljivane su u obliku poreznih olakšica i oslobođenja za brdsko-planinska i područja od posebne državne skrbi, područje grada Vukovara te za korisnike slobodnih zona. Tome treba dodati i da je HBOR davao povoljnije kredite malom i srednjem podu-

zetništvu (u iznosu od 178 mln. kuna). Usporede li se spomenuti podaci s pokazateljima za pojedine članice EU, proizlazi da Hrvatska dodjeljuje potpore na razini Finske, Irske i Češke. Međutim, udio tih sredstava u BDP-u znatno premašuje udjele u spomenutim zemljama, zaključila je zastupnica.

Spasiti najvitalnije gospodarske grane

Unatoč državnim potporama hrvatska je brodogradnja, osim „Uljanika”, pred bankrotom, napominje **Damir Kajin**, glasnogovornik **Kluba zastupnika IDS-a**. Za svakog zaposlenog u hrvatskim brodogradilištima država mjesečno izdvaja 19 tisuća kuna, ili godišnje 32 tisuća eura. Od 2000. do danas država je brodogradnji odobrila 44 mlrd. kuna jamstava (krajem ove godine dospijeva na naplatu 4,6 milijardi), zatim 2,8 mlrd. subvencija, 5,8 mlrd. potpora i 6,3 milijardi za sanaciju gubitaka. Izgleda da je jedini spas u privatizaciji škerova, no ne vidim tko bi u ovo vrijeme recesije uopće mogao ući u tu avanturu, kaže Kajin. U svakom slučaju, treba otvoriti raspravu o brodogradnji i reći građanima tko je kriv za ovo stanje. Zastu-

pnici IDS-a se zalažu za to da se jednim zakonom uredi status brodogradilišta „3. maj”, „Kraljevica”, „Trogir” i „Brodosplit”, te da se donese poseban zakon za „Uljanik” koji će završiti poslovnu godinu s 35 do 40 mln. kuna dobiti. Nemojmo privatizirati to brodogradilište, a kad se brodarsko tržište oporavi to možemo učiniti i bez pomoći izvana. Jasno je da državne potpore, izuzme li se poljoprivreda, uglavnom idu u državne tvrtke, no u uvjetima krize morat ćemo napraviti zaokret i spašavati najvitalnije gospodarske grane. I mi možemo formirati interventni fond te financijski pratiti izvoznike, turizam, te malo i srednje poduzetništvo, naglašava zastupnik.

Na kraju je izjavio da **Klub zastupnika IDS-a** podržava ponuđeno Izvješće, ali da bi idući put zastupnicima trebalo predložiti i podatke o korisnicima državnih potpora.

U pojedinačnoj raspravi su sudjelovali: **Branko Kutija (HDZ)**, **Tomislav Ivić (HDZ)**, **Davor Bernardić (SDP)**, dr.sc. **Dragutin Bodakoš (SDP)** te **Boro Grubišić (HDSSB)**.

U nastavku sjednice, 5. prosinca, glasovalo se o ponuđenom Izvješću. Prihvaćeno je većinom zastupničkih glasova (111 „za” i 2 „suzdržana”).

M.Ko.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA ZA 2007. GODINU

Podnositelj: Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

Financiranje građanskih inicijativa na najbližoj regionalnoj razini

O Godišnjem izvještaju, koje Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva podnosi u skladu sa zakonskom obvezom, Hrvatski je sabor raspravljao 3. prosinca 2008. Prihvaćanje izvještaja Saboru su predložili Vlada Republike

Hrvatske i Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

O IZVJEŠTAJU

Upraviteljica Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Cvjetana

Plavša-Matić dodatno je obrazložila Godišnji izvještaj. Godišnji izvještaj daje sažeti pregled rezultata koje je Nacionalna zaklada postigla u prve četiri godine djelovanja. Tako je Nacionalna zaklada nakon višegodišnjih priprema, u 2007. započela

decentralizirani model dodjele financijskih potpora na lokalnim razinama. Omogućuje lokalnim udrugama i drugim neprofitnim organizacijama financiranje njihovih građanskih inicijativa na njima najbližoj regionalnoj razini. Nastavljen je rad na razvoju modela poticanja regionalnog razvoja organizacija civilnog društva. Nacionalna zaklada prva je javna institucija u Hrvatskoj koja od 2006. upravlja sustavom dodjele financijskih potpora organizacijama civilnog društva sa ISO certifikatom za kvalitetu djelovanja. Recimo još da je 2007. Nacionalna zaklada financirala ukupno 301 projekt organizacija civilnog društva.

RASPRAVA

Klub zastupnika SDP-a prihvatit će izvještaj, prije svega, radi podrške koju Nacionalna zaklada pruža organizacijama civilnog društva kroz natječaje i pozive na suradnju, rekao je **Daniel Mondekar**. Primijetio je, međutim, da je međusektorska suradnja civilnog, Vladinog i privatnog sektora više deklaratorne naravi. Još uvijek se ne koristi znanje i iskustvo civilnog sektora, napose njegove lobističke mogućnosti prema Bruxellesu, upozorio je Mondekar. Potrebno je, kaže, maksimalno iskoristiti potencijal civilnog društva pogotovo u pitanjima pristupanja Hrvatske Uniji. Vlada bi morala više otvoriti svoja vrata organizacijama civilnog društva, a jednako to vrijedi i za jedinice lokalne samouprave.

Nacionalna zaklada za razvoj osnovana je sa svrhom promicanja i razvoja civilnog društva, podsjetila je **Ivanka Roksandić (Klub zastupnika HDZ-a)**. Zaklada je osnovana u prijelomnom trenutku za razvoj civilnog društva u Hrvatskoj kada je odlaskom brojnih međunarodnih donatora promijenjena struktura izvora financiranja za projekte i programe organizacija civilnog društva. Hrvatska je puno učinila na području razvijanja demokracije i jačanja

civilnog društva, a značajan iskorak u tom smislu bilo je osnivanje Nacionalne zaklade. Roksandić je istakla važnost rada Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Goran Beus Richembergh (Klub zastupnika HNS-a) upozorio je na nezamjenjivu ulogu Nacionalne zaklade koja je u mnogim slučajevima i sektorima uspjela nadomjestiti strane donatore, uvodeći posve nove modele valoriziranja njihova rada. Danas je Nacionalna zaklada stabilna institucija s kojom se možemo ponositi, podvukao je zastupnik. Sličan se razvoj, kaže, nije dogodio i u drugim segmentima koji su pratili i još uvijek prate razvoj civilnog društva u javnom sektoru. Richembergh tu, prije svega, misli na Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske koji je, kaže, prošao veliku krizu svoga identiteta i javnog utjecaja, pa i ugleda 2004. i 2005. godine. Nasreću to je vrijeme iza nas. Brine ga način na koji se ponašaju pojedina ministarstva u dijalogu, suradnji i svojim obvezama prema nevladinom sektoru. Iz brojnih je primjera vidljivo da pojedina ministarstva ništa nisu naučila o modelu po kojem funkcionira Nacionalna zaklada, odnosno o standardu raspolaganja javnim novcem.

Dobra ideja

Nakon svih porođajnih muka koje je prošlo, civilno društvo zaslužuje podršku Hrvatskoga sabora, osobito stoga što civilne udruge prepoznaju znakove vremena i potrebe hrvatskih građana, podvukao je **Boro Grubišić** u ime **Kluba zastupnika HDSSB-a**. Upozorio je na netransparentnost i neefikasnost kada su u pitanju natječaji putem kojih se dodjeljuju financijska sredstva Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva. Smanjen je postotak sredstava koji se izdvaja iz dobiti Hrvatske lutrije za civilne udruge (sa 30 na 27%). Igre na sreću ne organizira jedino Hrvatska lutrija jer to čine i

brojne kladionice, a tu su još nagradne igre, tombole itd. Pitanje je samo je li Vlada uzela u obzir da se i iz ovog sektora organiziranja igara također mogu izdvojiti sredstva za udruge civilnog društva.

Revizija je pokazala da je ukupan prihod političkih stranaka lani ostvaren u iznosu od 184 milijuna kuna, što je negdje pet puta više novca nego što je dobila Nacionalna zaklada, rekao je **Damir Kajin (Klub zastupnika IDS-a)**. Danas je situacija obrnuta i udruge kroz raznorazne kanale dobiju više sredstava pa se postavlja pitanje kada će revizija ući i u te asocijacije. Ideja o osnivanju Nacionalne zaklade je dobra, a Zakladi je potrebna autonomija u nastupu i financijama ali i korektan nadzor, kako parlamenta, tako i Državnog ureda za reviziju, zaključio je Kajin.

U pojedinačnoj raspravi sudjelovali su: **Nedjeljka Klarić (HDZ)**, **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**, **Nenad Stazić (SDP)** i mr.sc. **Marin Jurjević (SDP)**.

U petominutnoj raspravi u ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorio je **Davor Bernardić**. U proteklom razdoblju novije hrvatske povijesti civilno društvo odigralo je značajnu ulogu u razvoju demokracije, gospodarstva i civilnog sektora uopće, ali ga još uvijek država ne koristi dovoljno. Na tome treba poraditi u budućnosti ukoliko želimo biti konkurentniji i stremiti europskim integracijama kao ravnopravan član Unije. Facebook, MySpace, YouTube i svi oblici internetske komunikacije također predstavljaju civilno društvo, primijetio je Bernardić. Pojasnio je kako je riječ o načinu izražavanja građanskih sloboda u vremenu kada opada povjerenje ljudi u standardne medije zbog njihove marketinške orijentiranosti i senzacionalizma.

Hrvatski je sabor 5. prosinca 2008. prihvatio Godišnji izvještaj o radu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva za 2007. godinu (109 glasova „za”, 1 „protiv”).

J.Š.

IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I UTROŠKU SREDSTAVA OSIGURANIH U DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2007. GODINU ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Uspješna realizacija Ustavnog zakona o pravima manjina

Hrvatski je sabor raspravu o ovom Izvješću vodio 27. studenoga 2008. godine, a dan poslije pristupilo se glasovanju. U saborskoj raspravi, kao i na radnim tijelima, ocijenjeno je da je Vlada u navedenom izvještajnom periodu uložila značajan trud i financijska sredstva kako bi se realizirala prava manjina navedena u Ustavnom zakonu. Upozoreno je, međutim, da proklamirane vrijednosti nailaze na određene poteškoće u svakodnevnoj praksi te je zatraženo uklanjanje uočenih problema i realizaciju svih proklamiranih vrijednosti. Zastupnici su prihvatili podneseno Izvješće, a Vlada je prihvatila očekivanja i prijedloge koji izviru iz zaključaka Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

O IZVJEŠĆU

Uvodno izlaganje obrazložio je državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu, **Antun Palarić**. Nakon što je uvodno podsjetio na dosadašnje rezultate i smisao zakonskih odredbi, osvrnuo se na navedeno izvještajno razdoblje. Evidentan je napredak u svim segmentima provođenja Zakona jer se njime štite i promiču prava pripadnika nacionalnih manjina. Naglasio je zatim dijelove koji se odnose na Središnji državni ured za upravu, koji je stvorio pretpostavke za registraciju i slobodno djelovanje Vijeća nacionalnih manjina. I nakon slijedećih lokalnih izbora, pri-

padnici nacionalnih manjina mogu računati na razmjernu zastupljenost unutar tijela izvršne vlasti. Ukoliko putem izbora nisu dobili načelnika ili gradonačelnika, onda će na temelju razmjerne zastupljenosti izabrati njegovoga zamjenika, pojasnio je državni tajnik Palarić. Ocijenio je zatim da su za potrebe navedenih institucija osigurana znatno veća financijska sredstva pa dolazi do osnivanja jedinica koje rade na unapređivanju prava nacionalnih manjina. Unutar Središnjeg državnog ureda za upravu osnovan je i Odjel za nacionalne manjine. Zaključno je pledirao za prihvaćanje podnietoga izvješća, ističući da će se pažljivo saslušati svi prijedlozi i primjedbe tijekom saborske rasprave.

RADNA TIJELA

O podnietom izvješću raspravljala su i nadležna radna tijela Hrvatskog sabora. **Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav** jednoglasno je predložio Hrvatskom saboru donošenje zaključka kojim se prihvaća podneseno izvješće. **Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina** ocijenio je da treba olakšati pristup nacionalnih manjina medijima i sredstvima javnog priopćavanja. Podržana je namjera Vlade da se i u narednom periodu nastavi s edukacijom predstavnika lokalne samouprave. Nakon provedene rasprave, Odbor je većinom glasova predložio Hrvatskom saboru donošenje zaključka kojim se prihvaća podnieto Izvje-

šće. Istovremeno se „zadužuje Vlada Republike Hrvatske da Izvješće o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za naredno razdoblje pripremi sukladno primjedbama i prijedlozima iznijetim u raspravi, na način da ocijeni ostvarene rezultate te, uz prethodnu analizu uzroka neprovođenja pojedinih zakonskih odredbi, predloži mjere za otklanjanje teškoća uočenih u njegovoj provedbi”. **Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske**, nakon provedene rasprave, donio je jednoglasan zaključak kojim se prihvaća podneseni zakonski tekst. Od Ministarstva vanjskih poslova Odbor je zatražio ocjenu stanja pojedine hrvatske nacionalne manjine u europskim državama te na koji način osigurava njihovu zaštitu i s tim povezano financiranje.

RASPRAVA

Nakon uvodnog izlaganja predstavnika predlagatelja, otvorena je rasprava. Zastupnik mr.sc. **Deneš Šoja** iznio je ocjene u ime **Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina**. Smatra da su tijekom 2007. godine uloženi značajni napori u provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina što se ogleda i u povećanom izdvajanju sredstava za prihvaćene programe. Međutim, još se uvijek uočavaju razlike između normativnih rješenja i svakodnevne prakse. Potrebno je ojačati napore na čuvanju zakonom zajamčene dvojezičnosti i tradicij-

skih naziva i oznaka na područjima koja tradicionalno naseljavaju pripadnici nacionalnih manjina. Novi lokalni izbori koji se održavaju u svibnju iduće godine, prilika su da se manjinska prava snažnije ostvare u praksi, zaključio je zastupnik Deneš Šoja. Napomenuo je da Odbor prihvaća podnijeto izvješće, citirajući i dio upućen Vladi Republike Hrvatske, kojim se traži analiza uočenih problema i ostvarenih rezultata u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Zastupnik **Damir Kajin** iznio je ocjene i stavove **Kluba zastupnika IDS-a**. Ukazao je na pojedine probleme s kojima se susreću pripadnici nacionalnih manjina na području Republike Hrvatske. Svakako treba izbjeći zamkama getoizacije ili prebrojavanja, koje dovodi do marginalizacije predstavnika manjina. Osvrnuo se zatim i na tzv. dvostruko pravo glasa za kakvo se predstavnici manjina zalažu u izboru predstavnika manjina u Sabor, fokusirajući se na probleme i situaciju talijanske manjine u Istri. Govoreći o statusu i položaju srpske nacionalne manjine, ocijenio je da najviše treba kriviti Miloševićev režim, a ne srpske građane Republike Hrvatske koji su se nažalost, getoizirali 1991. godine. Onima koji su u ratnim okolnostima napustili svoje domove treba olakšati povratak na svoja ognjišta jer bez toga ne može biti suživota, ocijenio je Kajin.

Zastupnik je nastavio nizati podatke i događaje koji se odnose na ratna zbivanja pa je predsjedavajući uputio upozorenje da je rasprava potpuno skrenula izvan točke dnevnoga reda. Kajin se nije složio s iznijetim konstatacijama te je nastavio izlaganje, sve dok mu predsjedavajući nije oduzeo riječ i zatražio da napusti govornicu. (Budući da je zaprijetio i prekid sjednice, zastupnik Kajin ipak je napustio govornicu i prekinuo započeto izlaganje.)

Zastupnik **Ratko Gajica** govorio je u ime **Kluba zastupnika SDSS-a**.

Ne umanjujući rezultate koji se navode u podnesenom Izvješću, fokusirao se na pojedine probleme i segmente koje je susreo u praksi. Upravo zbog takvih situacija, kaže, ne možemo biti u potpunosti zadovoljni s onim što se zove provođenje Ustavnog zakona. Smatramo ujedno, nastavio je zastupnik Gajica, da treba značajno poboljšati i raditi na participaciji pripadnika manjina prilikom zapošljavanja u tijelima državne vlasti, ostvarivanju kulturne autonomije i boljeg pristupa i tretmana u medijima. Konstatirao je da se nedvojbeno izdvajaju znatno veća financijska sredstva za poboljšanje položaja manjinskih zajednica, ali se ne smiju zanemariti ni uočeni problemi koji se moraju brže i efikasnije rješavati.

Zastupnica **Ljubica Lukačić** iznijela je ocjene i stavove u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**. Iz podnietoga Izvješća uočava se napredak u odnosu na ranije izvještajno razdoblje. Ono ujedno pokazuje da je Republika Hrvatska opredijeljena za zaštitu i omogućavanje prava nacionalnih manjina, a iznijete ocjene potvrđuje i Savjet za nacionalne manjine. Zaštita prava pripadnika nacionalnih manjina, usmjerena je ne samo na zaštitu jezika i pisma kao bitnih odrednica, nego i na zaštitu kulturne posebnosti kroz kulturne aktivnosti i sudjelovanje u političkom i javnom životu. U ostvarivanju navedenih prava, ocijenila je zastupnica, pripadnici nacionalnih manjina ukazuju na određene probleme koji sigurno postoje. Međutim, riješeni smo i odlučni da se sva prava sadržana u Ustavnom zakonu realiziraju na najvišoj razini pa Klub zastupnika HDZ-a podržava Izvješće, zaključila je zastupnica Lukačić.

Za **Klub zastupnika HNS-a** govorio je zastupnik **Goran Beus Richembergh**. Prema podnesenom izvješću dalo bi se zaključiti da se stanje na ovom polju rapidno popravlja. Nema dvojbe da je to u nekim segmentima i realizirano, ali još se uvijek suočavamo sa značaj-

nim razlikama između proklamiranih vrijednosti i stvarne prakse. Osvrnuo se zatim na pojedine probleme koji izvire iz nedopustive prakse koja je dominirala tijekom devedesetih godina. Mi u stranci od samih početaka ponavljamo, da je standard zaštite manjinskih prava standard po kojemu se prepoznaje smisao postojanja države.

Osvrnuo se zatim i na pojedine segmente iz podnesenoga izvješća, ocjenjujući da je puno više proklamiranih od realiziranih projekata i financijskih sredstava. Podržavamo Izvješće, ali upozoravamo da se ne bi trebali previše vezati za statistiku i potrošena sredstva. Pitanja i probleme manjina potrebno je promatrati i analizirati u njihovom suštinskom okviru i sadržaju, zaključio je zastupnik Beus Richembergh.

Usljedila je pojedinačna rasprava u kojoj se za riječ javio zastupnik mr.sc. **Deneš Šoja (SDP, zastupnik mađarske nacionalne manjine)**, a zatim je završni osvrt iznio predstavnik predlagatelja.

Državni tajnik **Antun Palarić** ocijenio je da Vlada ima pravo i treba govoriti o realiziranim programima i utrošenim financijskim sredstvima. Složio se s konstatacijama koje su se čule u raspravi, a odnose se na snažniju participaciju pojedinih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, konkretno u Ministarstvu unutarnjih poslova. Zahvalio se svima koji su podržali podnijeto Izvješće ocijenivši da je Vladi prihvatljiv i prijedlog zaključaka sadržan u izvješćima nadležnih odbora.

Predsjedavajući je 28. studenoga dao na glasovanje zaključak sukladno prijedlogu saborskih tijela koji glasi: „Prihvaća se Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2007. godinu, za potrebe nacionalnih manjina. Izvješće je prihvaćeno većinom glasova: 108 „za”, 3 „protiv” i 3 „suzdržana” glasa.

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina predložio je donošenje zaključaka koje je predlagatelj prihvatio u samoj raspravi. Radi se o zaključku kojim se; „zadužuje Vlada Republike Hrvatske da Izvješće o provedbi Ustavnog zako-

na o pravima nacionalnih manjina za naredno razdoblje pripremi sukladno primjedbama i prijedlozima iznijetim u raspravi, na način da ocijeni ostvarene rezultate, te, uz prethodnu analizu uzroka neprovođenja pojedinih zakonskih odredbi

predloži mjere za otklanjanje teškoća uočenih u njegovoj provedbi”.

I taj prijedlog zaključaka prihvaćen je većinom glasova: 109 „za”, 2 „protiv” i 2 „suzdržana” glasa.

V.Ž.

IZVJEŠĆE O RADU I POSLOVANJU HRVATSKOG ZAVODA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE ZA 2007.

PODNOŠITELJ: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Ubrzati rješavanje zahtjeva

Nakon poduže rasprave, na sjednici 26. studenoga, Hrvatski sabor je prihvatio Izvješće HZMO-a o radu i poslovanju u 2007. godini. Sudionici u raspravi su konstatali da je Izvješće korektno napravljeno te da svjedoči o pozitivnim pomacima u sustavu međugeneracijske solidarnosti i u radu Zavoda. Oporba, međutim, upozorava na sve lošiji standard umirovljenika, budući da Hrvatska za mirovine izdvaja sve manje novca, znatno manje nego zemlje Europske unije. Ako se HZMO doista želi pretvoriti u modernu ustanovu i poboljšati kvalitetu usluga sukladno europskim standardima treba maksimalno skratiti rokove za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, poručuju zastupnici.

O IZVJEŠĆU

Izvješće je na plenarnoj sjednici obrazložio ravnatelj HZMO-a Mile Rukavina. Uvodno je napomenuo da je uz redovne poslove iz svoje nadležnosti ta institucija lani obavila i niz izvanrednih poslova, zahvaljujući pojačanoj zakonodavnoj aktivnosti Sabora u oblasti mirovinskog osiguranja. Naime, prošle godine se počeo primjenjivati novelirani Zakon o provođenju odluke Ustavnog suda od 12. svibnja 98.

(obeštećenje korisnika najviših obiteljskih mirovina), Zakon o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, a obavljane su i pripreme za provođenje izmijenjenog Zakona o mirovinskom osiguranju. Pored toga, Zavod je provodio i postupke ostvarivanja prava na doplatak za djecu, prevođenje mirovina i naknada hrvatskim braniteljima temeljem Zakona o pravima branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i dr.

U protekloj godini ostvareni su pozitivni pomaci u sustavu međugeneracijske solidarnosti, kaže Rukavina. Naime, uz povećanje broja korisnika mirovina (1,12 milijuna) nastavljen je i trend povećanja broja osiguranika, tako da je omjer između tih dviju skupina korisnika usluga nešto poboljšan u odnosu na prethodnu godinu (1:1,41). Prosječna mirovina za prosinac 2007. (umanjena za porez i prirez) iznosila je 1.996,92 kune, i bila je za 4,88 posto viša nego godinu dana ranije (njen udjel u prosječnoj neto plaći iznosio je 40,28 posto). Prosječna starosna mirovina iznosila je 2.206,06 kn, a njen udjel u prosječnoj plaći 44,49 posto. Nastavljen je trend smanjenja udjela mirovinskih izdataka u bruto domaćem proizvodu (iznosio je 11,09 posto, što je za 0,45 posto

manje nego 2006.). Ukupni prihodi mirovinskog osiguranja dosegli su 30 516 mln. kuna, a rashodi 30 518 mln. kuna (ovdje su uključena i sredstva za mirovine hrvatskih branitelja).

RADNA TIJELA

Ponuđeno Izvješće razmotrila su i poduprla nadležna radna tijela – Odbor za rad i socijalno partnerstvo te Odbor za financije i državni proračun. Ovaj posljednji sugerirao je Saboru da od HZMO-a zatraži podatke o godišnjim приходima po osnovi isplate dividendi trgovačkih društava u njegovu vlasništvu, u posljednjih pet godina, s prikazom ukupnog poslovanja i realizacije naplate.

Vlada Republike Hrvatske nije imala primjedbi na Izvješće.

RASPRAVA

Neznatno poboljšan omjer umirovljenika i osiguranika

Klub zastupnika HDZ-a nema primjedbi na ponuđeno Izvješće iz kojeg su vidljivi pozitivni pomaci na podizanju kvalitete usluga koje HZMO pruža svojim korisnicima, izjavio je Boris Kunst, predstavnik

Kluba zastupnika HDZ-a. Naime, ta institucija od sredine 2005. radi na svojem preustroju u modernu javnu ustanovu za provedbu mirovinskog osiguranja na temelju međugeneracijske solidarnosti. Pored rješavanja zahtjeva o pravima iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu (njihov je broj povećan za 21,5 posto u odnosu na 2006.), Zavod je obavljao i niz izvanrednih poslova. To je prvo tijelo javne vlasti u Hrvatskoj koje je uvelo informatizirani sustav upravljanja procesima nabave, ističe zastupnik.

Podaci iz Izvješća – kaže – svjedoče o tome da je nakon dugogodišnjeg pogoršavanja došlo do minimalnog poboljšanja omjera između korisnika mirovine i osiguranika (1:1,41). Činjenica da su ukupni rashodi mirovinskog osiguranja rasli sporije od rasta bruto društvenog proizvoda ukazuje na financijsko stabiliziranje tog sustava. Primjećuje se i lagani rast prosječnih mirovina i njihova udjela u prosječnoj neto plaći.

Udio prosječne mirovine za puni radni vijek u prosječnoj plaći (61,12 posto) približava se pokazateljima u nekim zemljama EU, no kupovna moć naših umirovljenika ne može se uspoređivati s onom njemačkih, finskih ili slovačkih, napominje **Damir Kajin**, u ime **Kluba zastupnika IDS-a.** Sa sadašnjim mirovinama nitko ne može biti zadovoljan, ali treba imati u vidu činjenicu da Hrvatska ima najmlađu umirovljeničku populaciju te vjerojatno najbolji omjer između umirovljenika i osiguranika u Europskoj uniji. To znači da je i mirovinski sustav „u banani”, a s obzirom na ekonomsku krizu i teškoće koje nas očekuju iduće godine zasigurno će se smanjiti i prihodi HZMO-a. Osim toga, povećat će se broj umirovljenika i socijalna davanja, a državni proračun će realno biti manji. Stoga u prvom redu treba spasiti zaposlenost i izvoz, turizam i dr. Jedno je sigurno – Istra ni na koji način nije pridonijela ovoj situaciji, budući da ima

manju nezaposlenost, veći izvoz i više radnih mjesta nego devedesetih, zaključio je Kajin.

Država štedi na umirovljenicima

Izvješće je većim dijelom korektno, no u njemu nema ni riječi o tome kakve mirovine mogu očekivati građani koji su još uvijek radno aktivni, primijetio je **Davorko Vidović**, glasnogovornik **Kluba zastupnika SDP-a.** Razvidno je jedino to da su mirovinski izdaci i troškovi u proteklih pet godina osjetno smanjeni, što je i bio jedan od ciljeva reforme 99. (njihov udio u BDP-u pao je s 13,87 posto u 2002., na 11,09 posto). Trenutno Hrvatska izdvaja za mirovine znatno manje nego zemlje EU, ali i mirovine su u nas sve niže. Protekle četiri godine nominalno su rasle po 40 kuna, što je u odnosu na troškove života i inflaciju realan pad. Manje od 2 tisuće kuna nije dovoljno za život, a mnogi umirovljenici nalaze se ispod egzistencijalnog minimuma, upozorava zastupnik. To je ozbiljan problem, kao i činjenica da oni koji su izdvajali za drugi mirovinski stup danas imaju vrlo niske mirovine. Zbog toga što prije treba povećati izdvajanja za tu namjenu (s 5 na 9 posto), a za građane starije od 65 godina, koji nemaju nikakvih prihoda, uvesti tzv. socijalne mirovine. Država bi se trebala pobrinuti i za umirovljenike koji su pravo na mirovinu ostvarili na području drugih republike bivše države, a kojima su ta primanja ponovno smanjena, napominje Vidović.

Zavod ne smije biti samo prolazni račun

Klub zastupnika HNS-a podržava Izvješće, iako je ono pomalo deplasirano (okolnosti u kojima je HZMO radio lani bile su bitno drugačije od sadašnjih), izjavio je **Goran Beus Richembergh.** Zavod

ne smije biti tek prolazni račun, odnosno fond u koji će se privremeno sliti novac za distribuciju mirovina, napominje zastupnik. Ta specijalizirana javna ustanova mora pratiti i stanje na tržištu rada, socijalnu sliku i trend starenja stanovništva, te predlagati Vladi rješenja koja će spriječiti negativne efekte ukupne društvene situacije na mirovinski sustav. Ne bismo voljeli da se u Hrvatskoj ponovi ono što se dogodilo Poljskoj nakon ulaska u EU. I mi ćemo vjerojatno doživjeti odljev mladih, visokoobrazovanih ljudi, srca nacije. To će možda biti privremeno, no postavlja se pitanje jesmo li izgradili mehanizme kojima ćemo pokušati amortizirati taj novi udar na ionako nepovoljan odnos broja osiguranika i umirovljenika.

Zastupnika je zanimalo i govore li pojedinci iz Vlade kada prognoziraju krah mirovinske reforme u svoje ime, ili je to odraz stvarnoga stanja. Mišljenja je da građanima ne bi trebalo sugerirati ni da prestanu trošiti, jer to će dovesti do otpuštanja radnika, a što je veći broj ljudi na burzi bit će manje novca za doprinose u mirovinski fond.

Založio se i za rješavanje problema koji muči gotovo 20 tisuća osoba u Hrvatskoj koje su nesmetano koristile pravo na mirovinu do 1991. odnosno 1992., a onda su se zatekle na okupiranim područjima. Po završetku rata Zavod im je uredno nastavio isplaćivati mirovine, ali im ne priznaje pravo na zaostatke iz tog razdoblja.

Osjetno povećan broj neriješenih zahtjeva

Podaci iz Izvješća svjedoče o neažurnosti Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, konstatirao je **Vladimir Šišljagić**, glasnogovornik **Kluba zastupnika HDSSB-a.** Naime, osjetno je povećan broj neriješenih predmeta (krajem 2007. bilo ih je 87 000, ili 16 600 više nego godinu dana ranije). Osim toga, u zakon-

skom roku od 2 mjeseca riješeno ih je manje od 50 posto. Ako se HZMO doista želi preobraziti u modernu ustanovu i postići razinu kvalitete prema europskim standardima, treba maksimalno skratiti rokove za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, napominje zastupnik. Naime, valja imati na umu činjenicu da je u pitanju životna egzistencija ljudi koji se obraćaju toj instituciji.

Po ocjeni **Kluba zastupnika HSS-a** Izvješće je korektno, ali bi bilo zanimljivije da su prikazani i usporedni podaci sa stanjem u 2006, izjavila je **Marijana Petir**. Iz predloženog je vidljivo da ipak postoje određeni pomaci nabolje kad je riječ o statusu umirovljenika, konstatira zastupnica. U nastavku je primijetila da se neriješeni zahtjevi preneseni iz prethodnih godina presporo rješavaju te da zabrinjava broj žalbi na prvostupanjka rješenja, kao i tužbi na drugostupanjka rješenja Zavoda. Zastupnike HSS-a zanimaju i uzroci pada broja osiguranika poljoprivrednika (2003. ih je bilo gotovo 60 tisuća, a 2007. manje od 40 tisuća). Predložila je da svim umirovljenicima koji imaju mirovinu manju od 1500 kuna (više od 300 tisuća osoba) država osigura taj minimum u vidu nacionalne mirovine. Kako reče, nje-ne stranačke kolege zalažu se i za otvaranje rasprave o ispravljanju nepravde prema tzv. novim umirovljenicima koji imaju i do 600 kuna manju mirovinu od onih koji su umirovljeni prije 1. siječnja 1999.

Na početku svog izlaganja **Dragutin Lesar (nezavisni)** pohvalio je ravnatelja HZMO-a kao jedinog člana institucije s javnim ovlastima koji je realizirao zaključak Sabora (riječ je o izdavanju vodiča za buduću umirovljenike). Podsjetio je i na to da je Sabor još 2005. obvezao Upravno vijeće Zavoda na podnošenje zasebnih izvješća.

U nastavku je konstatirao da je broj žalbi koje se odnose na mirovinska prava a završile su kod Pučkog pravobranitelja i drugih institucija manji no ranijih godina, ali se zato iz godine u godinu prenosi previše neriješenih predmeta (kod tužnog mirovinskog osiguranja oko 25 posto, a kod inozemnog 41,3 posto). Brojne žalbe na prvostupanjka rješenja Zavoda (35 tisuća) te upravni sporovi (3267) upućuju na zaključak da treba mijenjati propise i/ili osigurati više sredstava za nabavu informatičke opreme. Spomenimo i njegovu sugestiju da Zavod raskine ugovor s Fondom za privatizaciju i portfelj vrijedan 3,1 mlrd. kuna prenese Kapitalnom fondu koji ostvaruje daleko veću dobit.

U pojedinačnoj raspravi su još sudjelovali: **Ivan Hanžek (SDP)** mr.sc. **Davor Huška (HDZ)**, **Davor Bernardić (SDP)** i **Gordan Maras (SDP)**.

Isplata mirovina nije upitna

U završnom osvrtu **Mile Rukavina** je naglasio da mirovine neće

kasniti jer sredstva za njihovu isplatu nisu upitna. Ustvrdio je da su od 2000., otkako se isplaćuju prema novom zakonu, realno porasle 17,7 posto (realni pad od 0,19 posto zabilježen je jedino u 2001.). Napomenuo je da Zavod nije nadležan za provođenje drugoga mirovinskog stupa te ustvrdio da je nakon petogodišnje primjene tog modela prerano govoriti o efektima.

Po njegovim riječima ne ovisi o Zavodu hoće li korisnici mirovina iz drugih država imati dodatak na mirovinu ili ne. Na kraju je napomenuo da se u Zavodu provodi proces preustroja, ali da se zbog sve većeg broja zahtjeva i drugih poslova u kratkom roku ne može napraviti dramatičan pomak. To ne znači da su korisnici kod kojih postupak traje duže bez ikakvih primanja. Naime, do donošenja konačnog rješenja mirovina im se isplaćuje prema privremenom rješenju, ali u nešto manjem iznosu. Jedan od krivaca za brojne žalbe korisnika su izuzetno složeni propisi koji se često mijenjaju, što također produžuje postupak rješavanja o mirovinskim pravima, zaključio je.

U nastavku sjednice, 28. studenoga, uslijedilo je izjašnjenje. Ishod – **Izvješće o radu i poslovanju HZMO-a za 2007. godinu prihvaćeno je većinom zastupničkih glasova (107 „za”, 2 „protiv” i 6 „suzdržanih”)**.

M.Ko.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA I POSLOVANJA POLITIČKIH STRANAKA I NEZAVISNIH ZASTUPNIKA ZA 2007.

Podnositelj: Državni ured za reviziju

Otkloniti zakonske nedorečenosti

Sukladno Zakonu o državnoj reviziji i Zakonu o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i

kandidata, Državni ured za reviziju dostavio je Hrvatskom saboru na razmatranje Izvješće. Revizi-

jom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje 15 parlamentarnih političkih stranaka i devet

nezavisnih zastupnika. Zastupnici su Izvješće raspravili na sjednici 26. studenoga 2008.

O IZVJEŠĆU

Uvodno obrazloženje podnijela je glavna državna revizorica **Šima Krašić**. Od 102 registrirane političke stranke u Hrvatskoj financijsko izvješće sastavljaju i Državnom uredu za reviziju dostavljaju samo stranke koje ostvaruju prihode iznad određenog limita utvrđenog propisima o neprofitnim institucijama. Na temelju tih limita Državnom je uredu izvještaje dostavilo 15 parlamentarnih i 14 izvanparlamentarnih stranaka. Ukupni prihodi političkih stranaka ostvareni su u iznosu 184.093.885,07 kuna, a rashodi 215.811.908,32 kuna. Vidljivo je da je višak rashoda nad приходima na koncu 2007. iznosio 31.718.023,25 kuna, a pokriveni je iz viška prihoda prethodne godine, iz sredstava kredita ili iz drugih prihoda.

Ukupni prihodi devet nezavisnih zastupnika iznosili su 4.319.451,38 kuna, a odnose se na prihode iz državnog proračuna za redovan rad i za izbornu promidžbu, od donacija i na druge prihode. Ukupni njihovi rashodi iznose 3.973.146,05 kuna, a odnose se na rashode za usluge, nematerijalne rashode, rashode za zaposlene i rashode za materijal, energiju i druge rashode.

Najznačajnija područja u kojima se revizijom utvrđene nepravilnosti odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje (financijska izvješća, poslovne knjige, popis imovine) i rashode (promidžba i reklama, plaće i naknade zaposlenima, troškove službenog puta, intelektualne usluge, uredski materijal). Ured je od revizijom obuhvaćenih političkih stranaka i nezavisnih kandidata zatražio da se u roku od 60 dana pisano očituje o poduzetim aktivnostima na otklanjanju propusta i ispravljanju nepravilnosti. Svih 15 političkih stranaka i 4 nezavisna zastupnika dostavilo je pisano očitovanje iz kojih je vidljivo da su pokrenuli postupke za ispravljanje određenih nepravilnosti. Revizija je utvrdila 65 nepravilnosti kod političkih stranaka i 13 kod nezavisnih listi.

vanje iz kojih je vidljivo da su pokrenuli postupke za ispravljanje određenih nepravilnosti. Revizija je utvrdila 65 nepravilnosti kod političkih stranaka i 13 kod nezavisnih listi.

RADNA TIJELA

Odbor za financije i državni proračun i Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav predložili su Hrvatskom saboru da prihvati Izvješće.

RASPRAVA

Velik demokratski iskorak

Svi klubovi zastupnika podržali su Izvješće.

Prvi ulazak revizije u poslovanje političkih stranaka **Gordan Maras (Klub zastupnika SDP-a)** je ocijenio velikim demokratskim iskoračkom u Hrvatskoj. No, potrebne su dorade zakona po kojem se revidira poslovanje političkih stranaka. Maras tu prvenstveno misli na način vođenja troškova kampanje (voditi na posebnom računu). Također bi trebalo sniziti limite donacija strankama te rangirati uvjetno mišljenje, iza kojega se negdje kriju minornim, a negdje ozbiljniji prekršaji i propisati sankcije za neke prekršaje.

Klub zastupnika HDZ-a smatra kako treba dodatno unaprijediti sustav financiranja političkih stranaka, podvukao je **Emil Tomljanović**. Nakon iščitavanja Izvješća nameće se potreba unapređivanja sustava financiranja stranaka i nezavisnih zastupnika te Klub podržava prijedlog da se u prvom redu analizira Zakon o financiranju političkih stranaka.

Damir Kajin (Klub zastupnika IDS-a) se založio da se i stranke koje djeluju na lokalnoj razini, nezavisne liste, nevladine udruge, sindikati i mediji također obvežu da objavljuju financijska izvješća. Nezadovoljstvo medijskom slikom političkih stranaka izrazio je konsta-

tacijom „Mi smo još uvijek male bebe prema, npr. HRT-u, čiji je godišnji proračun 1,5 milijardi kuna, a primanja nekih zaposlenih veća od ministarskih plaća”.

Stavove **Kluba zastupnika HSS-a** prenio je **Stanko Grčić**. Program rada političke stranke ne smije se promatrati kao program neprofitne udruge građana ili neke sportske udruge s kalendarom natjecanja. Program rada političkih stranaka u velikoj mjeri pretpostavlja eventualne moguće događaje tijekom godine, i moguća odstupanja na koja stranka ne može utjecati, kaže zastupnik. U takvim okolnostima nalaz revizije ukazivat će na određene nepravilnosti jer su planirani troškovi utrošeni na nešto drugo. Revizija je našla da se u popisu imovine HSS-a ne nalazi spomenik Stjepanu Radiću u Gradu Zagrebu (izradu je financiralo članstvo HSS-a, a postavljen je na javnu površinu za građane Zagreba i čitave države). U HSS-u misle da postupak evidentiranja spomenika ne bi trebao biti isti kao za računala, namještaj ili neku drugu opremu koja se svakodnevno koristi. Grčić se nada da će u slijedećem izvješću Državna revizija uvažiti takvo stajalište.

Utvrđiti sankcije za propuste

Kod izražavanja mišljenja o financijskim izvještajima i poslovanju odlučujuću ulogu ima prag značajnosti (ovlašteni revizor utvrđuje do kojeg najvećeg iznosa ti izvještaji mogu sadržavati pogrešne iskaze kako bi bili prihvatljivi). **Zlatko Koračević** je u ime **Kluba zastupnika HNS-a** zamjerio što se u Izvješću nigdje ne spominje određivanje tog praga u postotku za stranke i nezavisne zastupnike. „Bilo bi dobro da su u Izvješću političke stranke pojedinačno postotno rangirane glede ispravnosti dostavljenih izvješća o financijskom poslovanju”. Tako bi, kaže, ispravnost financijskog poslovanja HNS-a snažnije došla do izražaja.

„Pozitivnu percepciju nećemo dobiti napadom na novinare i medije, nego jasnim i provedivim zakonom koji će se poštovati – primijetio je **Dragutin Lesar (nezavisni)**. Očekuje da se zakonskim izmjenama utvrde sankcije za propuste u poslovanju stranaka na koje se odnosi revizija. U tom smislu uvjeren je da bi, uz jasniji i precizniji zakon, među 58 utvrđenih propusta bar 50 bilo protumačeno i kažnjeno kao prekršaj.

U pojedinačnoj raspravi javio se samo **Josip Leko (SDP)**.

U završnom osvrtu glavna državna revizorica **Šima Krasić** odgovarala je na primjedbe i pitanja iz

rasprave. Rekla je, među ostalim, da se ne mogu revidirati udruge koje se financiraju iz javnih sredstava i da Ured nema nadležnost revidirati sindikate. Stručno je objasnila formulu po kojoj se izračunava prag značajnosti, a odgovorila je i na pitanja o donacijama i donatora stranaka.

Zastupnici su 28. studenoga 2008. godine sa 114 glasova „za” i 2 „protiv” prihvatili Izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja političkih stranaka i nezavisnih zastupnika za 2007. Nisu, međutim, prihvatili prijedlog zastupnika Dragutina Lesara da Hrvatski sabor zaduži

Državni ured za reviziju i Ministarstvo financija – Poreznu upravu da u roku od 60 dana, sukladno članku 25. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, podnese zahtjeve za pokretanje prekršajnih postupaka pred nadležnim sudom povodom utvrđenih prekršaja iz nalaža Državnog ureda za reviziju o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja političkih stranaka i nezavisnih zastupnika za 2007. godinu. Za Lesarov prijedlog glasovalo je 48 zastupnika, 64 protiv, a 3 su se suzdržala.

J.Š.

IZVJEŠĆE O POSLOVANJU HRVATSKE AGENCIJE ZA MALO GOSPODARSTVO ZA 2007. GODINU

Predlagatelj: Vlada Republike Hrvatske

Poticaji i jamstva za malo gospodarstvo

Na 7. sjednici održanoj 28. studenoga 2008. godine, Hrvatski sabor proveo je raspravu o **Izvješću o poslovanju Hrvatske agencije za malo gospodarstvo za 2007. godinu. Ocijenjeno je da je poslovanje bilo uspješno, a odobrena jamstva i poticaji u značajnoj su mjeri osnažili poduzetničke projekte i infrastrukturu.**

O IZVJEŠĆU

Uvodno izlaganje u ime predlagatelja podnio je predsjednik Uprave Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, **Tomislav Kovačević**. I 2006. je nastavljeno uspješno poslovanje Agencije, čije se djelovanje može podijeliti i pratiti unutar četiri osnovne djelatnosti. Radi se o poslovima izdavanja jamstava za poduzetničke kredite, davanja bespovratnih potpora, razvoju mreže konzultanata i poduzetničke infrastrukture. Tijekom 2008. godine izdano je uku-

pno 178 jamstava u iznosu od 163 milijuna kuna, što je povećanje od 118% u odnosu na godinu dana ranije. Upravo su jamstva Hrvatske agencije za malo gospodarstvo potaknula značajan broj investicija, a dominirala su jamstva na području poljoprivrede. Po regionalnoj podjeli najviše jamstava usmjereno je na područje Osječko-baranjske, Virovitičko-podravske i Vukovarsko-srijemske županije. Predsjednik Agencije iznio je zatim statističke i brojčane pokazatelje koji se odnose i na ostale segmente poslovanja, ocjenjujući da će u slijedećem periodu sudjelovati i u realizaciji strukturnih fondova i projekata Europske unije.

RADNA TIJELA

O podnijetom izvješću očitovala su se i nadležna radna tijela Hrvatskog sabora: **Odbor za gospodarstvo i Odbor za razvoj i obnovu**. Nakon provedene rasprave jednogla-

sno su predložili Hrvatskom saboru da prihvati podnijeto izvješće.

RASPRAVA

Nakon izlaganja predstavnika predlagatelja, zastupnica **Dragica Zgrebec** iznijela je stavove i ocjene u ime **Kluba zastupnika SDP-a**. Smatra da se snažnija uloga Agencije može očekivati tek u budućnosti. U uvjetima globalizacije i tehnoloških inovacija, potrebno je pomagati malim i srednjim poduzećima na prijenosu novih tehnologija. Zajedno s lokalnom i regionalnom samoupravom treba razvijati mrežu konzultanata kako bi se došlo do gospodarski isplativih projekata. Donekle zabrinjava činjenica što je mali dio programa upućen na područje posebne državne skrbi. Potrebno je olakšati čitavu proceduru kako bi se otklonila razlika u razvijenosti pojedinih krajeva Hrvatske. Osim toga, svaka županija treba poticati i razvoj podu-

zetničkih centara koji su potpora i servis malom poduzetništvu, zaključila je zastupnica Zgrebec. Uslijedila je i pojedinačna rasprava u kojoj su govorili: **Gordan Maras (SDP)**, **Davor Bernardić (SDP)**, **Josip Friščić (HSS)** i **Zlatko Koračević (HNS)**. Predsjednik Uprave Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, **Tomislav Kovačević** u završnom izlaganju osvrnuo se na iznijete ocje-

ne. Sva izlaganja o malom i srednjem poduzetništvu, ocijenio je korisnima i poticajnim. Smatra da je potrebno ojačati tu djelatnost, a dosadašnji trendovi ohrabruju jer se neprekidno popravljaju struktura ulaganja i poticaja. Poticaji u poljoprivredi dominiraju budući da je upravo u ovoj djelatnosti došlo do značajnijih ulaganja. Agencija posluje operativno i efikasno pa u slijedećem

izvještaju treba očekivati još bolje rezultate, zaključio je predsjednik Uprave Tomislav Kovačević.

U nastavku rada Sabora 28. studenoga 2008. uslijedilo je glasovanje. Izvješće o poslovanju Hrvatske agencije za malo gospodarstvo za 2007. godinu prihvaćeno je većinom glasova: 108 glasova „za”, 4 „suzdržana”.

V.Ž.

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA HRT-a I PROVEDBI PROGRAMSKIH NAČELA I OBVEZA UTVRĐENIH ZAKONOM U PROGRAMIMA HR-a I HTV-a U RAZDOBLJU OD 3. RUJNA 2007. DO 14. LISTOPADA 2008. GODINE; IZVJEŠĆE RAVNATELJSTVA HRT-a O POSLOVANJU HRT-a ZA 2007. GODINU

Podnositelj: Programsko vijeće HRT-a

Pozitivno poslovanje

2007. godinu obilježilo je pozitivno financijsko poslovanje HRT-a. Programsko usmjerenje, proizvodnja i emitiranje programa ostvareni su u planiranim okvirima. To proizlazi iz izvješća o kojima je Hrvatski sabor raspravljao 3. prosinca 2008. godine.

O IZVJEŠĆIMA

Može se konstatirati da je HR potpuno u svim svojim segmentima ispunio programske zadaće. HTV je zadnjih nekoliko godina učinio kvalitativne pomake u programskim usmjerenjima. Poglavitito, u fokusiranju tema od općeg interesa u emisijama s tzv. javnim sadržajima. Vijeće HRT-a ukazuje na probleme u organiziranosti i profesionalizmu u pojedinim segmentima programa HTV-a.

Vijeće HRT-a je u raspravama o programu kao i programskim usmjerenjima postiglo vrlo visoku razinu usklađenosti. U budućuće bi trebalo imati više inicijative i u aktivnostima koje pridonose boljoj organizaciji rada u HRT-u. Što se tiče poslo-

vanja HRT-a ostvareni prihodi su na razini 1,5 milijardi kuna, nešto iznad planiranih. Troškovi poslovanja rasli su sporije što je omogućilo dobit od oko 6 milijuna kuna, stoji, među ostalim, u opširnom Izvješću.

RADNA TIJELA

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina nije podržao izvješća. U raspravi je istaknuto da je HRT kao javni servis dužan osigurati potpuno i objektivno informiranje javnosti, čega, nažalost, uglavnom nema. Upozoreno je, među ostalim, na urušavanje jezičnih standarda te da nema dovoljno informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Odbor za ravnopravnost spolova predložio je Hrvatskom saboru da prihvati izvješća te zaduži Vijeće da posebno razmotri primjenu odredbi Zakona o ravnopravnosti spolova o obvezi medija da promiču svijest o ravnopravnosti spolova. U raspravi je istaknuto da je premalo televizijskih sadržaja koji promiču ravnopravnost spolova, toleranciju i nenasilja.

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije predložio je Hrvatskom saboru da prihvati oba izvješća. U raspravi su iznesene određene primjedbe među kojima je i da HTV nije našao dobar način praćenja rada Sabora. Predloženo je da se umjesto dosadašnjeg izravnog prijenosa radi specijalizirana emisija na kraju zasjedanja svakog dana.

MIŠLJENJE VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskom saboru da prihvati oba izvješća. Izvješća ubuduće treba podnositi za isto poslovno razdoblje, predlaže.

RASPRAVA

Ispunjena temeljna zadaća

Na sjednici Hrvatskoga sabora uvodno je u ime predlagatelja govorio predsjednik Programskog vijeća HRT-a **Zdenko Ljevak**. Sjednice Vijeća otvorene su za javnost, a

zapisnici dostupni putem mrežnih stranica. U nadzoru Vijeće je konstatiralo da su HR i HRT ispunili svoju temeljnu zadaću u svojim programima, zadovoljili interes javnosti te zadržali odgovornost zastupljenosti informativnoga, kulturnoga, obrazovnog i drugog sadržaja. HTV mora raditi na daljnjem poboljšanju sadržaja programa i podizanju profesionalne razine novinara i urednika, rekao je, među ostalim.

O Izvješću Ravnateljstva HRT-a govorio je glavni ravnatelj HRT-a **Vanja Sutlić**. U strukturi prihoda pad bilježi prihod od marketinga za oko 11 posto. Njegov udio u ukupnim prihodima čini oko 25 posto. Prihod od pristojbe sudjeluje sa 67,8 posto.

Klub zastupnika HDZ-a prihvatit će izvješća, izvijestio je **Boris Kunst**. Najveći napredak kao i ugled HRT-a postigao bi se većom proizvodnjom vlastitih programa. A najnepopularniji potez sigurno bi bio u ovom socijalnom trenutku povećanje pristojbe, naglasio je.

Klub zastupnika SDP-a prihvaća Izvješće Vijeća, što je istodobno i prihvaćanje vrlo kritičkog odnosa Vijeća spram niza pojava unutar HTV-a, prenio je dr.sc. **Antun Vujić**. Imamo Vijeće koje je radilo kvalitetno. Iz Izvješća se ne može primijetiti bilo kakva politička podjela unutar Vijeća. Cijela serija kritičkih zapažanja Vijeća odnosi se na probleme koji se ponavljaju, poput komercijalizacije programa, nebrige o jeziku, premalo prostora za istaknute znanstvenike, javne i kulturne djelatnike.

Klub zastupnika nacionalnih manjina neće podržati Izvješće Programskog vijeća, ali će podržati Izvješće o poslovanju, izvijestila je mr.sc. **Zdenka Čuhnil**. Nacionalne manjine vrlo su nezadovoljne jer na HRT-u nema informiranja na jezicima nacionalnih manjina u skladu sa Zakonom.

Više pažnje uređivačkoj politici

Klub zastupnika HNS-a podržat će Izvješće Vijeća, izvijestila je dr.

sc. **Vesna Pusić**. Iz zapisnika sa sjednica Vijeća jasno se vidi politička podjela članova. Vijeće je ukazalo na cijeli niz problema i reagiralo na njih. Više bi pažnje trebalo dati uređivačkoj politici na HTV-u gdje se primjećuje pojačan utjecaj politike i političkih lobija, upozorila je.

I Klub zastupnika IDS-a podržat će izvješće, ali treba otvoreno progovoriti o prilikama na HRT-u, rekao je **Damir Kajin**. One nisu idealne i trebalo bi ih mijenjati. HRT često postaje medij koji gotovo djeluje kao neko političko tijelo. Prihod HRT je osam puta veći od prihoda svih političkih stranaka. Od pretplate HRT ostvari prihod od milijardu kuna i taj parapoz treba dijeliti na sve hrvatske radio i televizijske postaje, rekao je. Ne treba u svakoj prilici rušiti dignitet i vjerodostojnost Hrvatskoga sabora, upozorio je.

Klub zastupnika HSS-a podržat će izvješća, prenijela je **Marijana Petir**. Rad HRT-a, koji je europski medijski poslovni gigant, treba sagledati kroz njegovu ulogu javnog servisa, kvalitetu programa i usporedbu s drugim javnim, a ne komercijalnim televizijama. Nužno je poraditi na uspostavi prepoznatljivog vizualnog identiteta kuće, izraditi strategije programa. Posebnu pažnju treba dati regionalnim redakcijama, a naglasak staviti na potporu djelima trajne vrijednosti poput dokumentarnih filmova, znanstveno-obrazovnih filmova i emisija i sl. Zanima nas miče li se šport iz 1. i 2. programa na 3, i kako će se financirati.

Klub zastupnika SDSS-a uskratit će potporu izvješćima, prenio je dr.sc. **Milorad Pupovac**. HTV već duže vrijeme nije primjer i poduka o jezičnom izričaju. Nema potpunoga i objektivnog informiranja, nema uviđavnosti za one koji ne pripadaju većinskom narodu. Javna televizija pripada svima i 67,8 posto se financira iz pretplate. Zatražio je minimum poštovanja prema radu zastupnika Hrvatskoga sabora, a ne da se

nakon govora zastupnika ide s prilogom koji će taj komentar poklopiti.

U pojedinačnoj raspravi sudjelovali su: dr. sc. **Krešimir Ćosić (HDZ)**, dr.sc. **Andrija Hebrang (HDZ)**, **Krunoslav Markovinović (HDZ)**, **Suzana Bilić Vardić (HDZ)** i **Šimo Đurđević (HDZ)**.

U završnom osvrtu predsjednik Programskog vijeća HRT-a **Zdenko Ljevak** zahvalio je na iznesenim pohvalama i primjedbama te kategorički odbio navod da je Vijeće politički podijeljeno. Glavni ravnatelj HRT-a **Vanja Sutlić** istaknuo je da HRT kao jedini javni servis u Hrvatskoj mora biti kritički ocjenjivan. HRT je ipak danas najvjerodostojniji i najuravnoteženiji medij u Hrvatskoj.

Hrvatski je sabor 5. prosinca 2008. prihvatio Izvješće o radu Vijeća HRT-a i provedbi programskih načela i obveza utvrđenih zakonom u programima HR-a i HTV-a u razdoblju od 3. rujna 2007. do 14. listopada 2008. (111 „za”, 1 „protiv”) i Izvješće Ravnateljstva HRT-a o poslovanju HRT-a za 2007. godinu (76 „za”, 3 „protiv”, 33 „suzdržana”).

Ujedno je donio zaključak da se zadužuje Programsko vijeće HRT-a da posebno razmotri primjenu odredbi Zakona o ravnopravnosti spolova koje govore o obvezi medija da kroz sadržaje, programska usmjerenja i samoregulacijske akte promiču razvoj svijesti o ravnopravnosti žena i muškaraca te o tome izvijesti Hrvatski sabor najkasnije do kraja ožujka 2009. godine. Zatim, da se obveže Vijeće HRT-a da u roku od 6 mjeseci podnese izvješće o napretku na područjima kulture govora, potpunoga i objektivnog informiranja i razvitku javnih sadržaja u ostvarivanju programa javne televizije te otklanjanju pogovora o mogućoj korupciji unutar HRT-a. Potonji zaključak predložili su klubovi zastupnika HNS-a, IDS-a, SDSS-a, nacionalnih manjina i SDP-a).

Đ.K.

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE U RAZDOBLJU OD 1. STUDENOGA 2006. DO 31. PROSINCA 2007. GODINE

Predlagatelj: Vijeće za elektroničke medije

Zbog kršenja zakonskih odredbi oduzimati koncesiju

Vijeće za elektroničke medije kao samostalna i nezavisna pravna osoba s javnim ovlastima u području elektroničkih medija, sukladno članku 58. Zakona o elektroničkim medijima, objavljuje godišnje izvješće o svom radu i podnosi ga Hrvatskome saboru. Hrvatski sabor o tome je raspravljao 27. studenoga 2008.

O PRIJEDLOGU

U prikazu Izvješća poslužili smo se izlaganjem predsjednika Vijeća za elektroničke medije **Zdravka Kedže**. Vijeće je neovisno regulatorno tijelo u području elektroničkih medija koje je dužno, izvještavati Sabor o svom radu jednom godišnje. Izvješće o radu Vijeća obuhvaća razdoblje od 1. studenoga 2006. do 31. prosinca 2007. godine, dok Financijsko izvješće obuhvaća razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2007. godine.

Vijeće ima sedam članova koje imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade RH na vrijeme od pet godina. Sredstva za rad Vijeća osiguravaju se iz iznosa od 0,5% od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koji u prethodnoj godini obavljanjem djelatnosti radija i televizije ostvare nakladnici elektroničkih medija. Po Zakonu o elektroničkim medijima Vijeće ne ostvaruje prihode iz proračuna. Ostvareni prihodi Vijeća u 2007. godini iznose oko 9 milijuna kuna.

Temeljna zadaća Vijeća je provođenje Zakona o elektroničkim medijima kojim se uređuju prava, obveze

i odgovornosti pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost proizvodnje i objavljivanja programskih sadržaja i programskih usluga putem elektroničkih medija. U smislu Zakona elektronički su mediji televizijski i radijski programi, te elektroničke publikacije. Nakladnik je svaki koncesionar radija i televizije, Hrvatska radiotelevizija, te fizička ili pravna osoba koja proizvodi i objavljuje elektroničke publikacije.

Vijeće za elektroničke medije nadležno je za djelatnost komercijalnih nakladnika radijskog i televizijskog programa, elektroničke publikacije, te za Hrvatsku radioteleviziju kao javnu ustanovu, izuzevši u pitanjima koja su posebnim zakonom o HRT-u dana u nadležnost drugim tijelima.

U Republici Hrvatskoj do zaključenja Izvješća, bez Hrvatske radiotelevizije, bilo je 156 nakladnika radijskog programa, 23 nakladnika televizijskog programa, te 230 pravnih i fizičkih osoba koje su upisane u očevidnik nakladnika elektroničkih publikacija koji se vodi u Vijeću. Osim podjele nakladnika po razinama koncesije (državna razina, regionalna, županijska, gradska, općinska i lokalna razina), oni se dijele i po kriterijima ostvarivanja sredstava za svoj rad kao profitni, koji ostvaruju sredstva od marketinške djelatnosti te neprofitni nakladnici koji se ne financiraju iz marketinga nego iz drugih izvora kao što su donacije i sl.

Koncesije za obavljanje radijske i televizijske djelatnosti dodjeljuju se javnim natječajem na rok od 8 do 15 godina, sukladno odredbama Zako-

na o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim medijima.

U izvještajnom razdoblju dodijeljene su ukupno 63 koncesije za obavljanje djelatnosti radija, od čega je 61 obnovljena koncesija, a 2 su nove koncesije i 2 obnovljene koncesije za obavljanje djelatnosti televizije. Vijeće raspisuje javni natječaj za svaku slobodnu frekvenciju koju utvrdi Hrvatska agencija za telekomunikacije. Godišnja koncesijska naknada svih komercijalnih nakladnika radija i televizije u Hrvatskoj iznosi 3,9 milijuna kuna.

Ukupan broj zaposlenih u svim tvrtkama radijske i televizijske djelatnosti u Hrvatskoj je 5973, od čega je na komercijalnim radijima zaposleno 1373, na komercijalnim televizijama 941, a na Hrvatskoj radioteleviziji 3659 osoba.

Programski nadzor

Jedna od osnovnih zadaća Vijeća je osiguravanje nadzora nad provedbom odredbi o programskim načelima i obvezama nakladnika elektroničkih medija. Vijeće provodi nadzor neposredno ili posredno putem ovlaštenih tvrtki. U ovom izvještajnom razdoblju Vijeće je obavilo 5 neposrednih, te 44 posredna nadzora kod 24 nakladnika. Izvješće donosi rezultate nadzora koji ukazuju na poštivanje, odnosno nepoštivanje odredbi o programskim načelima i obvezama te podatke o poduzetim mjerama prema onim nakladnicima za koje je utvrđeno da su počinili određene prekršaje.

Sukladno Zakonu o elektroničkim medijima, Vijeće provodi postupak dodjele koncesije, donosi odluku o oduzimanju koncesije, vodi očevidnik nakladnika elektroničkih medija, osigurava nadzor nad provedbom odredbi o programskim načelima i obvezama te donosi godišnji plan nadzora, provodi postupak utvrđivanja nepoštivanja ili kršenja odredbi Zakona o elektroničkim medijima, a razmatra i pritužbe građana na postupanje nakladnika. Vijeće je od 1. Studenoga 2006. do 31. prosinca 2007. godine održalo 51 sjednicu.

Suradnja Vijeća za elektroničke medije s drugim državnim institucijama je vrlo dobra, a posebice je istaknuta suradnja s Uredom pravobraniteljice za djecu u pitanjima zaštite djece i maloljetnika od štetnih programskih sadržaja koji su se, nažalost, često objavljivali u elektroničkim medijima.

Praćenje sadržaja na Internetu

Kao jedan od narednih zadataka Vijeća, Kedžo ističe njegovu nadležnost u praćenju programskih sadržaja koji se objavljuju na internetu, a na koje se također primjenjuju odredbe Zakona o elektroničkim medijima o programskim načelima i obvezama.

U kolovozu 2007. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim medijima koji je unio niz promjena u rad Vijeća za elektroničke medije. Sukladno odredbama tog Zakona predsjednik Vijeća u propisanom je roku podnio zahtjev za upis u sudski registar Agencije za elektroničke medije kao nove pravne osobe koja preuzima svu imovinu, prava i obveze Vijeća za elektroničke medije. Stoga je ovo posljednje izvješće o radu koje Saboru dostavlja Vijeće za elektroničke medije kao samostalno tijelo, a već iduće godine pred Sabo-

rom će se naći izvješće o radu Agencije za elektroničke medije.

RADNA TIJELA

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav nakon provedene rasprave većinom glasova predložio je Hrvatskome saboru donošenje Zaključka kojim se prihvaća predmetno Izvješće.

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije razmatrao je Izvješće kao matično radno tijelo. U raspravi na Odboru izneseno je nekoliko primjedbi. Istaknuto je da bi u Izvješću trebali biti podaci o vlasničkoj strukturi nakladnika, a iznesena je i primjedba da nema podataka o eventualno dovršenim prekršajnim postupcima i izrečenim sankcijama. Nakon provedene rasprave, Odbor nije donio odluku, jer su mišljenja članova Odbora ostala podijeljena (5 glasova je bilo „za” prihvaćanje Izvješća, a 5 je bilo „suzdržano”).

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina nakon provedene rasprave predložio je Hrvatskome saboru prihvaćanje Izvješća. Članovi Odbora razmatrali su ulogu Vijeća u nadziranju provođenja obveza elektroničkih medija koje su propisane Zakonom, a odnose se na dužnost elektroničkih medija da u svojim programskim sadržajima objavljuju istinu, poštuju ljudsko dostojanstvo i ljudska prava i temeljne slobode, bore se za ravnopravnost muškaraca i žena, promiču prava nacionalnih manjina i sl.

Smatraju da se sadržajima nekih internetskih „sitova” direktno krše ljudska prava, te je važno poduzeti sve raspoložive mjere kako bi se ograničilo širenje tih sadržaja. Također, smatraju da se ne posvećuje dovoljna pažnja suzbijanju govora mržnje u svim ostalim elektroničkim medijima.

Vlada RH predlaže Saboru da prihvati predmetno Izvješće.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi **Zdravka Kedže**, rasprava po klubovima zastupnika vođena je 27. studenoga 2008. godine. U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Boris Kunst**. Klub smatra da je Izvješće pripremljeno transparentno i korektno. Stoga će ga podržati. „U potrošnji se nije pretjeralo, tako da je ostvaren višak prihoda nad rashodima za 2007. godinu i to u iznosu od 545 tisuća kuna, što prema Zakonu o elektroničkim medijima ostaje prihod Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija”, rekao je Kunst. Pojasnio je da je to posebice važno za ostvarivanje prava građana na javno informiranje, za ostvarivanje prava nacionalnih manjina i za poticanje razvoja svijesti o ravnopravnosti spolova, stvaralaštva na narječjima hrvatskog jezika itd.

„Kritična masa neprimjerenih sadržaja na televizijama prelazi svaku mjeru, pa Vijeće mora biti rigoroznije u kažnjavanju onih koji krše Zakon o elektroničkim medijima”, kritičan je Kunst. Smatra da je najefikasnija mjera kažnjavanja oduzimanje koncesije, makar i privremeno.

U pojedinačnoj raspravi govorili su: **Arsen Bauk (SDP)**, **Tomislav Ivić (HDZ)**, **Suzana Bilić Vardić (HDZ)** te **Gordana Sobol (SDP)**.

Zastupnici su 28. studenoga većinom glasova, sa 75 „za”, 35 „protiv”, 3 „suzdržana” prihvatili Izvješće o radu Vijeća za elektroničke medije u razdoblju od 1. studenoga 2006. do 31. prosinca 2007. godine, sukladno prijedlogu saborskih radnih tijela i mišljenju Vlade Republike Hrvatske.

S.Š.

Izbori, imenovanja i razrješenja

• PRIJEDLOG ODLUKE O RAZRJEŠENJU I IZBORU ČLANA ODBORA ZA OBITELJ, MLADEŽ I ŠPORT

Nevenka Majdenić, predsjednica Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora predstavila je prijedloge odluka. Prijedlog odluke za razrješenje dužnosti člana Odbora Šime Đurđevića, a imenovanje na dužnost člana Odbora Berislava Rončevića zastupnici su na 7. sjednici Hrvatskoga sabora, 21. studenoga 2008. godine, prihvatili većinom glasova (86 glasova „za”, 2 „suzdržana” i 1 „protiv”).

• PRIJEDLOG ODLUKE O IZBORU ČLANA ODBORA ZA OBRAZOVANJE, ZNANOST I KULTURU HRVATSKOGA SABORA

Prijedlog odluke o izboru Šime Đurđevića za člana Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora zastupnici su na 7. sjednici Hrvatskoga sabora, 21. studenoga 2008. godine, prihvatili većinom glasova (82 glasova „za” i 1 „suzdržanim”).

• PRIJEDLOG ODLUKE O IZBORU ČLANA ODBORA ZA INFORMIRANJE, INFORMATIZACIJU I MEDIJE

Nevenka Majdenić, predsjednica Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora predstavila je Prijedlog odluke. Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora je na 23. sjednici, održanoj 21. studenoga 2008. godine, jednoglasno utvrdio Prijedlog odluke o izboru Berislava Rončevića za člana

Odbora za informiranje, informatizaciju i medije Hrvatskoga sabora Zastupnici su na 7. sjednici Hrvatskoga sabora, 21. studenog 2008. godine, prihvatili većinom glasova, sa 77 glasova „za”, 1 „suzdržan” i 2 „protiv” prihvatili ovaj prijedlog Odluke.

• Prof. dr. sc. Ivana Tanta imenuje se članom Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa iz redova uglednih javnih djelatnika (sa 83 glasa „za” i 20 „suzdržanih” prihvaćen je Prijedlog Odbora).

• Prof. dr. sc. Vida Demarin imenuje se članicom Sveučilišnog savjeta Sveučilišta u Zagrebu (prihvaćen je 5. prosinca 2008. – 92 glasa „za”, 3 „protiv” i 7 „suzdržanih”).

S.Š.; I.Č.

izvješća
HRVATSKOGA
SABORA

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
Ružica Šimunović

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Ivana Čerkez, Ana Favro, Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavne i odgovorne urednice), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj
TAJNICE REDAKCIJE: Danica Baričić, Anita Dizdar
ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

tel: 01/4569-722
fax: 01/6303-018
web: <http://www.sabor.hr>
e-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb
Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora